

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра економіки праці та менеджменту

«До захисту в ЕК»

Директор інституту (декан факультету)

_____ Шеремет О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 2021 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Березянюк Т.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності _____ 073 «Менеджмент»
(код та спеціальності)

освітньо-професійної програми «Менеджмент»

на тему: «Інноваційний розвиток підприємства як основа забезпечення його
конкурентоспроможності»

Виконав: здобувач 5 курсу, групи 5

Бережна (Самойленко) Анастасія Геннадіївна

(прізвище та ініціали)

Керівник: к. ф.-м. н., доц. Лисенко Олена Анатоліївна
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра економіки праці та менеджменту

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент»
(код і назва)
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
економіки праці та
менеджменту

Т.В. Березянко
«19» жовтня 2020 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Бережній (Самойленко) Анастасії Геннадіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Інноваційний розвиток підприємства як основа забезпечення його конкурентоспроможності»

керівник роботи к. ф.-м. н., доц. Лисенко Олена Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “19” жовтня 2020 року № 843-КС.

2. Строк подання здобувачем роботи 01 лютого 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні акти, аналітичні та статистичні матеріали стосовно теми проекту, бухгалтерська, статистична звітність та аналітичні матеріали підприємства «Куп'янський молочноконсервний комбінат»

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Розділ 1. Теоретичні аспекти інноваційного розвитку як забезпечення конкурентоспроможності

Розділ 2. Дослідження інноваційного розвитку та конкурентоспроможності підприємства «Куп'янський молочноконсервний комбінат»

Розділ 3. Удосконалення інноваційного розвитку підприємства з метою забезпечення його конкурентоспроможності

5. Перелік графічного матеріалу

Результати досліджень знайшли відображення в 10 рисунках та 20 таблицях ілюстративного матеріалу

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 19 жовтня 2020 року**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Збір та вивчення джерел інформації для написання кваліфікаційної роботи. Складання бібліографії наукових джерел.	24.10.2020 р.	
2	Розроблення та затвердження плану роботи керівником кваліфікаційної роботи і керівником проектної групи	20.10.2020 р.	
3	Робота над вступом до кваліфікаційної роботи	02.11.2020 р.	
4	Підготовка першого розділу, висновків до нього та подання його керівнику	13.11.2020 р.	
5	Підготовка другого розділу, висновків до нього та подання його керівнику	08.12.2020 р.	
6	Підготовка третього розділу, висновків до нього та подання його керівнику	05.01.2021 р.	
7	Підготовка висновків до роботи та подання його керівнику	08.01.2021 р.	
8	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	12.01.2021 р.	
9	Остаточне оформлення роботи. Формування проекту доповіді, ілюстративного матеріалу. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	14.01.2021 р.	
10	Подання завершеної роботи на розгляд комісії з попереднього захисту	15.01.2021 р.	
11	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри та подача електронного варіанту роботи для перевірки на плагіат	01.02.2021 р.	
12	Захист кваліфікаційної роботи		

Здобувач

_____ (підпис)

А.Г. Бережна (Самойленко)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

О.А. Лисенко

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

У випускній роботі розглянуто та узагальнено існуючі теоретичні та практичні аспекти інноваційного розвитку. В роботі досліджено розробки і використання інновацій щодо підвищення конкурентоспроможності в організації. Проаналізовано основні напрями інноваційного розвитку для поліпшення конкурентоспроможності підприємства «Куп'янський МКК».

На основі узагальнення результатів дослідження інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський МКК» розроблено пропозиції щодо її вдосконалення на підприємстві, повинні сприяти максимальному використанню людського капіталу та забезпечувати підвищення ефективності економічної діяльності підприємства, тому, основними шляхами є розширення асортименту продукції з використанням інноваційних технологій, збільшення обсягу реалізації а відповідно і конкурентоспроможності і впровадження у виробництво інноваційного продукту.

Випускна робота викладена на 89 сторінках, містить 20 таблиць, 10 рисунків.

Ключові слова: ІННОВАЦІЇ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, РОЗВИТОК, АСПЕКТИ, УДОСКОНАЛЕННЯ, ПІДПРИЄМСТВО.

SUMMARY

In the final work the existing theoretical and practical aspects of innovative development are considered and generalized. The paper investigates the development and use of innovations to increase competitiveness in the organization. The main directions of innovative development to improve the competitiveness of PJSC "Kupyansky ICC" are analyzed.

Based on the generalization of the results of the study of innovative development of PJSC "Kupyansky ICC" developed proposals for its improvement in the enterprise, should promote maximum use of human capital and increase the efficiency of economic activity of the enterprise, therefore, the main ways are expanded product range using innovative technologies. volume of sales and, accordingly, competitiveness and introduction into production of an innovative product.

The final work is set out on 89 pages, contains 20 tables, 10 figures.

Keywords: INNOVATION, COMPETITIVENESS, DEVELOPMENT, ASPECTS, IMPROVEMENT, ENTERPRISE.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	10
1.1. Сутнісні характеристики інноваційного розвитку	10
1.2. Теоретичні основи інноваційного розвитку як фактору забезпечення конкурентоспроможності.....	17
1.3. Методичні підходи оцінки конкурентоспроможності підприємства.....	24
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНО- КОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»	32
2.1. Аналіз ринку молочних продуктів України.....	32
2.2. Загальна характеристика підприємства «Куп'янський молочно- консервний комбінат»	40
2.3. Особливості інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський МКК» як основа забезпечення конкурентоспроможності	50
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	58
3.1. Прийняття управлінського рішення щодо поліпшення інноваційного розвитку підприємства	58
3.2. Обґрунтування доцільності реалізації заходів	63
3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники діяльності підприємства	67
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах найважливішим напрямком розвитку вітчизняної економіки є її перехід на інноваційний шлях розвитку. Конкурентоспроможність і стійкість розвитку будь-якого господарюючого суб'єкта в значній мірі обумовлені ефективністю інноваційної політики.

Зростання випуску продукції стає можливим за рахунок розробки і використання інновацій, а також їх швидкого поширення. Реалізація інноваційних рішень є генератором технологічного та економічного розвитку регіонів і країни в цілому.

Забезпечення і планування конкурентоспроможності в сучасних економічних умовах нерозривно пов'язане з формуванням і використанням на підприємствах інноваційної системи розвитку. Це перетворило традиційну конкуренцію в новий вид – інноваційну, коли затребувані на ринку товари і послуги є результатами інновацій. Тому одне з практично значущих завдань сьогодення полягає в переході підприємства в новий якісний стан, що характеризується збільшенням значимості інноваційної діяльності, розвитком наукомістких виробництв, що в кінцевому рахунку є умовою для економічного зростання і підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств.

У даний час проблема конкурентоспроможності і її досягнення, як і раніше залишається однією з найактуальніших, так як в умовах ринкових відносин вона є ключовим фактором, що визначає можливість для суб'єкта економічної діяльності тривалий час залишатися на ринку і досягати поставлених цілей.

Стабільне і впевнене зростання конкурентоспроможності виробництва стає надзвичайно важливим завданням в період становлення стабільних регульованих умов ведення активної інноваційної діяльності для промислових підприємств. У зв'язку з цим особливого значення набувають проблеми визначення факторів і резервів зростання конкурентоспроможності

промислового підприємства завдяки використанню інноваційних технологій.

Питання конкурентоспроможності розглядали дослідники: Л. М. Акімова, І. Ансофф, А. В. Гнедков, Г. В. Демченко, І. Ю. Єпіфанова, В. В. Зянько, О. М. Калініна, М. В. Корж, Ф. Котлер, Ю. М. Краснокутська, С. О. Кушнір, М. Портер, І. А. Скачкова, В. В. Стадник, А. В. Череп, О. Г. Череп, І. В. Чуб, М. М. Шиков, О. М. Ястремська та інші.

Проте аналіз основних досліджень і публікацій з даної проблеми показав, що питання інноваційного розвитку підприємства потребує постійного вдосконалення та адаптації відповідно до сучасних економічних вимог.

Мета роботи: узагальнення теоретичних та практичних аспектів інноваційного розвитку підприємства, як основи забезпечення його конкурентоспроможності та розроблення напрямів його вдосконалення. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- обґрунтування теоретичних аспектів інноваційного розвитку як основи конкурентоспроможності підприємства;
- дослідження інноваційного розвитку та конкурентоспроможності ПрАТ «Куп'янський молочноконсервний комбінат»;
- розроблення рекомендацій щодо удосконалення інноваційного розвитку підприємства з метою забезпечення його конкурентоспроможності.

Об'єкт дослідження: процес розвитку конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах.

Предмет дослідження: механізми інноваційного розвитку підприємства як основи забезпечення конкурентоспроможності.

Сфера застосування: ПрАТ «Куп'янський молочноконсервний комбінат».

Методи дослідження. У роботі використовувалися наступні методи: методи теоретичного узагальнення і порівняння при дослідженні теоретичних аспектів інноваційного розвитку як основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства, методи функціонального аналізу –

при аналізі сучасного стану інноваційного розвитку та конкурентоспроможності підприємства «Куп'янський МКК» на молочному ринку України, емпіричний – при зборі статистичного матеріалу, його систематизації й узагальненні, графічний – при наочному відображенні результатів дослідження.

Інформаційна база роботи включає монографічну та іншу наукову літературу, дані періодичних видань, експертні розробки українських вчених-економістів з теми дослідження, інформацію Асоціації виробників молока, Державної служби статистики України, підприємства «Куп'янський молочноконсервний комбінат».

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний текст роботи становить 89 сторінок, в т. ч. 20 таблиць, 10 рисунків. Список використаних джерел містить 48 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

1.1. Сутнісні характеристики інноваційного розвитку

Сучасний бізнес функціонує в постійній конкуренції, і основним є судження, що організації, які активно розвивають інновації для свого зростання, набувають помітні переваги, стабільний прибуток і нові шляхи вдосконалення. Підприємства, які працюють в умовах високої конкуренції, для виживання і розвитку зобов'язані здійснювати постійний пошук максимального задоволення потреб покупців, просуваючи на ринок збуту нові споживчі цінності для нинішніх і майбутніх клієнтів. Споживча цінність визначається наступними ключовими моментами: якість, унікальність товару (послуги), рівень задоволеності запитів клієнта, застосовність дозволу назріваючих проблем клієнта.

В. В. Зянько зауважує, що головна мета інновації тісно переплітається зі створенням і пропозицією потенційним покупцям нової споживчої цінності [5, с. 25].

Отже, інновації стають для підприємств ключовим фактором забезпечення зростання, прибутковості і конкурентоспроможності будь-якого бізнесу. Інновації є рушійним інструментом розвитку економіки протягом багатьох років існування світової цивілізації.

В. Г. М'ячин відмічає, що інноваційна діяльність, особливо в сучасних умовах жорсткої конкурентної боротьби, є необхідним фактором успішного розвитку економічних, технологічних, наукових та інших структур. Це стосується аспектів виробництва, управління і обслуговування в самих різних сферах. В широкому розумінні інноваційний розвиток - це інструмент, завдяки якому покращуються окремі показники і характеристики цільового

об'єкта модернізації, однак його можна використовувати і в системному перетворенні для отримання різних позитивних ефектів основної діяльності [20, с. 65].

Вся історія людства нерозривно пов'язана з відкриттям та освоєнням нових технологій, завдяки яким науково-технічний прогрес не стояв на місці і сьогодні знаходиться на безпрецедентно високому рівні. Більш того, в наші дні нововведення докорінно впливають на економічну і господарську діяльність суспільства. І ключову роль у формуванні характеру цього впливу грає інноваційний розвиток. Це умовне нововведення, яке може відбутися в області техніки, організації праці, управлінській сфері або в ніші технологічного розвитку. Базою для нових відкриттів є поєднання досягнень наукового знання і накопиченого досвіду, проте все більше місце в інноваційній діяльності посідає впровадження нових продуктів.

На думку К. С. Савенко, не можна розглядати інновації як науково-технічний інструмент, діючий лише в одному напрямку. Відчутний і принцип зворотного впливу економіки та комерційних структур в цілому на якість наукових досліджень, поява і поширення нових розробок. Не можна виключати і творчий потенціал, завдяки якому генеруються нові ідеї навіть незалежно від матеріально-технічних факторів [24, с. 37].

Таким чином виникає і поняття інфраструктури інноваційного розвитку - це цілий комплекс факторів і систем, з яких в принципі складаються сприятливі умови для науково-технічного прогресу. До основних елементів даної інфраструктури М. В. Шарко відносить:

- Прогресивна законодавчо-нормативна база.
- Інститути, що забезпечують високу якість життя.
- Венчурний і науковий бізнес.
- Розвинена платформа фундаментальної науки.
- Високий рівень освіти.
- Ефективна система виробництва високотехнологічних продуктів на основі сучасних знань [31].

Інфраструктура інноваційної діяльності може лежати в рамках діючої системи окремої компанії, регіону або держави. Відповідно до особливостей об'єкта її застосування формулюється і відповідний перелік її функціональних компонентів. Крім самих умов для інноваційної діяльності, можна виділити і реальні об'єкти її виробництва, під якими зазвичай розуміють технопарки, техноцентри, експертні групи, інкубатори і т.д.

У науковому середовищі при розгляді сутності інновацій науковці [21] виділяють цілий ряд понять, які розкривають цей термін з різних точок зору. До основних серед них відносяться –рис.1.1.

Рис.1.1. Основні поняття інноваційного розвитку

Джерело: [21]

Інноваційна діяльність передбачає створення удосконаленої нової продукції (технологічного процесу), яка реалізується в рамках певної виробничо-комерційної системи.

Інноваційний процес означає природне, з технологічної точки зору, перетворення старих або застарілих рішень в нові форми з новим змістом, що в результаті сприяє підвищенню результатів діяльності.

Інноваційна політика зазвичай застосовується до стратегії розвитку, що проводиться владою всередині країни на політичному рівні. У вузькому сенсі визначає напрямок і характер інноваційного розвитку підприємств в соціально-економічній сфері.

Інноваційна активність вказує на швидкість переходу виробництва до інноваційної моделі, відображає рівень готовності до цього процесу і прагнення до змін.

Інноваційна сприйнятливість – це початкова здатність об'єкта освоювати інноваційні рішення.

Інновації можуть застосовуватися в різних середовищах з різною специфікою та умовами впровадження, що визначає і різноманіття класифікаційних ознак. До основних ознак такого поділу І. В. Федулова та Г. О. Кундєєва відносять:

1.Області застосування. Нові розробки знаходять своє місце в менеджменті, організаційно-виробничих процесах, екології, системах матеріально-технічного забезпечення і т. д.

2.Причини виникнення. Науково-технологічний прогрес, як правило, обумовлюється певними запитами суспільства. На нинішньому етапі науково-інноваційного розвитку виділяються стратегічні і реактивні чинники, що визначають потребу в нових ідеях і рішеннях. Стратегічні інновації мають попереджувальний характер, маючи на меті забезпечення конкурентних переваг з перспективою на майбутнє. Реактивні чинники, в свою чергу, продиктовані відповідною реакцією на вже існуючі запити.

3.Спрямованість впливу. Знову ж таки, в залежності від сфери застосування механізм дії інновацій може відрізнитися. Так, нововведення можуть сприяти розширенню підприємств, поліпшенню впровадження і модернізації технологій, оптимізації певних процесів тощо.

4.Умови впровадження інновацій. В даному випадку виділяють підтримуючі і підривні чинники модернізації. Підтримуючий інноваційний розвиток - це процес, спрямований на стимуляцію виробництва з метою підвищення його конкурентоспроможності з поправкою на виконання базових або планових завдань. У другому ж випадку мова йде про перехід на принципово новий якісний рівень, наприклад, для захоплення нових ринків.

5. Місце в цільовому процесі впливу. Інновації можуть застосовуватися і в якості основного інструменту покращення того чи іншого показника, і як додатковий засіб підвищення ефективності в діяльності об'єкта [32].

Можна виділити два види змін: зміни як результат впровадження нововведення і зміни як джерело інноваційних можливостей. Зміни як джерела інноваційних можливостей визначаються сукупністю всіх змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі підприємства.

Так, Ю. С. Шипуліна виділяє три основні риси інноваційного розвитку підприємства.

1. Інноваційний розвиток підприємства визначається його реальними інноваційними можливостями.

2. Інноваційні можливості підприємства багато в чому залежать від наявних у нього ресурсів, тому інноваційний потенціал підприємства характеризується певним обсягом ресурсів, як залучених, так і не залучених у виробництво, але підготовлених до використання в ньому.

3. Інноваційний потенціал підприємства визначається не тільки і не стільки наявними у нього інноваційними можливостями, але також готовністю і здатністю до їх використання з метою втілення нововведень в інновації [35, с.56-59].

Проаналізувавши існуючі погляди на структуру інноваційного розвитку підприємств, автором запропонований свій варіант будови даної економічної категорії (рис.1.2).

Інтелектуальна складова визначає можливості генерації і сприйняття ідей і задумів новацій і доведення їх до рівня нових технологій, конструкцій, організаційних і управлінських рішень. Це передбачає наявність на підприємстві фахівців не тільки з високою професійною підготовкою, а й з творчим складом розуму, здатних застосовувати свої знання і вміння для продукування нових практично орієнтованих знань [7, с.77].

Кадрова складова характеризує можливості персоналу підприємства застосовувати нові технології, реалізовувати нові організаційні та

управлінські рішення, розробляти і виготовляти нові товари, тобто професійну підготовку персоналу підприємства відповідно до профілю його діяльності, яка відповідає сучасному рівню розвитку науки і техніки. Крім того, в значній мірі ця складова характеризує управлінський апарат і систему управління підприємством, її гнучкість, адаптивність[8, с.13].

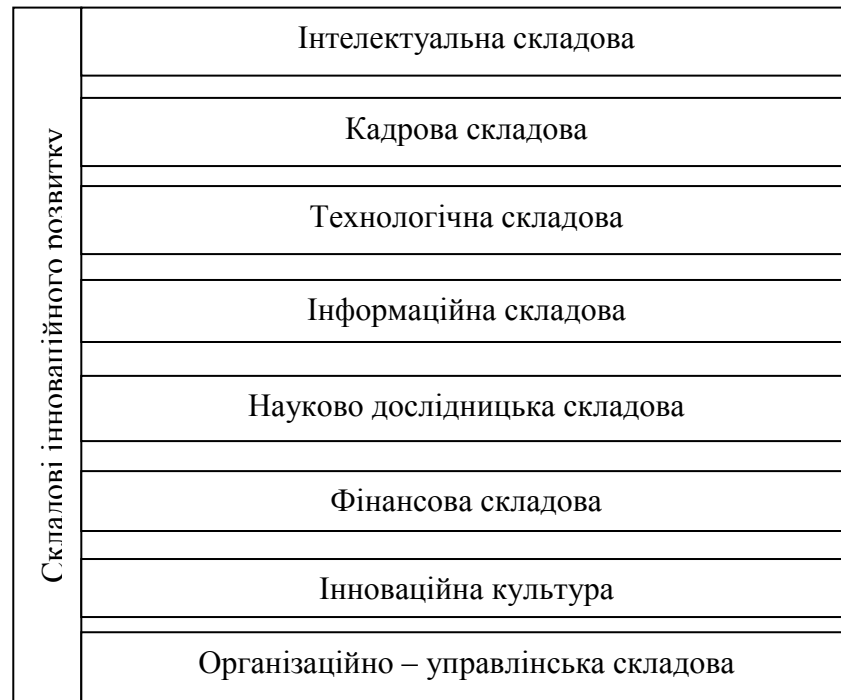

Рис.1.2. Структура інноваційного розвитку підприємства

Джерело: [1-15]

Технологічна складова відображає здатність підприємств оперативно перебудуватися, переорієнтувати виробничі потужності і налагодити економічно ефективне виробництво нових продуктів, які відповідають запитам споживачів.

Інформаційна складова відображає інформаційну забезпеченість підприємства, ступінь повноти, точності і суперечливості інформації, необхідної для прийняття ефективних інноваційних рішень.

Науково дослідницька складова характеризує наявність зацепила результатів науково-дослідних робіт, достатнього для генерації нових знань, здатність проведення досліджень з метою перевірки ідей і можливості використання новацій у виробництві нової продукції.

Фінансова складова характеризує можливість забезпечення фінансовими ресурсами проекти інноваційного розвитку, а також фінансову стійкість підприємства в процесі їх реалізації [17, с.37].

Під інноваційною культурою, з нашої точки зору, слід розуміти міру сприйнятливості організації до нововведень, досвід впровадження нових проектів, політику менеджменту в області інновацій, готовність і здатність персоналу підприємства до реалізації нововведень у вигляді інновацій.

Організаційно-управлінська складова – це комплекс певних дій і заходів менеджменту суб'єкта господарювання, спрямованих на забезпечення інноваційної діяльності останнього. Наприклад: створення відповідної системи управління, побудова організаційної ієрархії, врегулювання інтересів сторін, правильне використання механізмів мотивації та інше [20, с.42]. Крім того, зазначений комплекс дій, крім усього іншого, має передбачати використання механізму планування інноваційної діяльності підприємства, оскільки, по суті, інноваційний потенціал організації є безпосереднім інструментом реалізації її інноваційної стратегії. Саме інноваційна стратегія покликана визначити і спланувати механізм реалізації наявного інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання з метою досягнення поставлених цілей.

Інноваційна діяльність підприємства в повному обсязі повинна сприяти появі на ринку високотехнологічного продукту, виконаного в відповідно до останніх досягнень науки і техніки. Йому необхідно бути конкурентоспроможним і сприяти розвитку економіки в цілому. Для створення подібного товару слід врахувати всі особливості сучасного ринку, правильно поставити завдання, описати труднощі і передбачити шляхи їх подолання.

Отже, основними відмітними рисами інноваційного розвитку будуть, по-перше, цілеспрямований не випадковий характер реалізації, по-друге, завершеність результатів, практична застосовність нововведень і, по-третє,

присутність новизни отриманих результатів, що виявляється в їх якісній відмінності від аналогів, вже існували раніше.

1.2. Теоретичні основи інноваційного розвитку як фактору забезпечення конкурентоспроможності

Інноваційний розвиток підприємства в повній мірі можна назвати віянням часу. Розвиток власного виробництва та конкурентоспроможність товарів можливі тільки в разі, коли на підприємстві впроваджуються інновації. Вони дозволяють забезпечити максимальне вилучення прибутку, підтримати і зміцнити імідж.

Впродовж останнього десятиріччя в ринкову систему господарювання активно впроваджується інноваційна діяльність. Перехід економіки країни на інноваційний шлях розвитку зумовлює динаміку економічного зростання і рівень конкурентоспроможності підприємств всередині галузей і в світовому господарстві. Будь-яка організація, як би успішно вона не функціонувала, забезпечуючи конкурентоспроможність, повинна бути націлена на освоєння нових технологій, що дозволяють виробляти нові види продукту більш високої якості і з найменшими витратами, інакше вона виявиться в кризовій ситуації [3, с. 35].

До пріоритетних завдань розвитку економіки промислових підприємств науковці [5] відносять забезпечення сталого економічного зростання, підвищення обсягу інвестицій для цілей розвитку, створення ефективної інфраструктури господарювання, зростання інноваційного потенціалу, підвищення ефективності управління рівнем ділової активності та ін. [5, с. 45-49].

Одним з найважливіших завдань стає підвищення інновативності підприємств, а саме : їх здатності чітко і адекватно реагувати на зміни на ринку шляхом випуску нової або удосконалення існуючої продукції, впровадження нових технологій виробництва та збуту, удосконалення системи внутрішньофірмового управління і використання новітніх

маркетингових стратегій.

Інноваційна діяльність Л. І. Ковчуга розглядається як найважливіше джерело розвитку, що дозволяє підвищувати конкурентоспроможність економіки, а інновації є своєрідним індикатором ділової активності, визначаючи швидко розвиваючі перспективні сектори за умови сприятливого інноваційного та інвестиційного клімату [11, с. 125]. Систематичне впровадження нововведень стає головним чинником інноваційного розвитку та конкурентоспроможності підприємств.

Конкурентоспроможність на думку І. В. Тараненко, являє собою складне багаторівневе поняття, аналіз і оцінку якого слід пов'язувати з видом і географічним масштабом конкурентного поля.

На мезорівні формуються перспективи інноваційного розвитку галузей, і відбувається інтерференція наукових, технологічних і виробничих рішень, орієнтованих на досить тривалу перспективу.

В подальшому оцінюється мікрорівень забезпечення конкурентоспроможності підприємства [17]. Традиційно до числа внутрішніх факторів, що визначають можливості підвищення конкурентоспроможності підприємства, відносять:

- якість управління;
- якість виробленої продукції;
- виробничий потенціал підприємства;
- фінансовий стан підприємства;
- кваліфікацію персоналу;
- ризики діяльності тощо.

Інновації на підприємстві - це не що інше, як науково-технічний прогрес в організації ведення бізнесу. Вони покликані освіжити асортимент товарів, розширити їх функціональні можливості, підвищити якість і збільшити купівельну спроможність. Компанії прагнуть підвищити конкурентоспроможність товарів і зміцнити свій імідж на ринку за рахунок:

- впровадження інноваційних технологій пошуку і застосування нових

маркетингових рішень, способів і технологій виробництва товарів і надання послуг зміни купівельного попиту;

- виникнення нових форм виробництва;
- появи нових структур і підрозділів у виробничому ланцюжку, зміни цінової політики на ринку тощо [1, с. 34].

Загальні принципи організації інноваційної діяльності на підприємстві для підвищення конкурентоспроможності підприємства наступні:

1. Необхідність забезпечувати безупинне протікання інноваційних процесів. Невпинний процес функціонування системи - це безперервний контроль працездатності комунікацій на різних стадіях інноваційного циклу.

2. Чітко визначена структура нової політики, де розподілені всі функції і комунікації між учасниками даного процесу.

3. Відображення характеру внутрішніх і зовнішніх комунікаційних процесів компанії на формування та впровадження нових технологій.

4. Взаємозв'язок між повноважними функціями і наслідками, що впливають з них характеристиками заходів відповідальності.

5. Досягнення оптимальних результатів виробництва і конкурентоспроможності на ринку з мінімальними витратами ресурсів і коштів за рахунок вдосконалення поточних процесів. Це стає можливим завдяки діям, які сприяють скороченню циклу інноваційних перетворень.

6. Структурні взаємодії для організації інноваційної діяльності на всіх рівнях підпорядкованості, як по вертикалі, так і по горизонталі функціональних підрозділів компанії[15].

Крім цього існують специфічні принципи організації інноваційних технологій:

1. Створення сприятливих умов і методів стимулювання для пошуку і впровадження інноваційних ідей.

2. Діяльність, спрямована на задоволення споживчого попиту.

Завдання і цілі, які стоять перед підприємством, формують напрями робіт по впровадженню та розвитку нових технологій. Дана діяльність

здійснюється паралельно в декількох напрямках. Процеси інновацій генеруються і контролюються на рівні керівництва компанії. Тут здійснюється їх стратегічне планування і визначається напрямок подальшого розвитку. Ті структури, які зайняті в процесах впровадження інновацій, повинні мати єдину схему вирішення задач і їх оптимізації [16, с. 205].

Щоб ефективно здійснювати інноваційну діяльність, необхідно залучати до цього процесу весь ресурс організації. Будь-яка компанія, що впроваджує інноваційні технології у виробництво, організовує цей процес за такими ключовими функціями:

- Розробка плану заходів з інноваційної політики в компанії. Спочатку формується основна роль організації на ринку з урахуванням її проходження інноваційних процесів. Далі виробляється стратегія роботи за напрямками, і визначаються цілі та завдання по кожному з них. Після цього, керівництво визначає найбільш ефективні методи інновацій по кожному з напрямків. Розуміння, чого хоче компанія домогтися в майбутньому, допомагає визначити її найближчі завдання і пріоритети для подальшого розвитку. Все це реалізується на практиці, виходячи з конкретних дій підрозділу менеджменту і персоналу.

- Управління інноваційною діяльністю. Бажання розвивати власне виробництво за рахунок інновацій на сьогоднішній день не є новинкою. І тільки невелика кількість підприємств впроваджує в свою структуру спеціальні підрозділи, які повинні керувати новими технологіями. Такі структури покликані генерувати ідеї інновацій і відстежувати їх практичне застосування у виробництві.

Як показує світовий досвід, сталий розвиток підприємства багато в чому визначається його можливістю до впровадження інновацій. Саме здатність своєчасно впроваджувати інновації дозволяє підприємству ефективно функціонувати і випускати конкурентоспроможну продукцію [18, с. 68].

Модернізація економіки України, розвиток і зміцнення її позицій на

світовому ринку, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств неможливі без активізації інноваційної діяльності та формування конкурентних переваг, які повинні охоплювати всі стадії виробництва, починаючи з проектування і закінчуючи реалізацією продукції.

Підприємства які впроваджують інновації мають можливість не тільки реалізовувати продукцію, що користується попитом, але і знижувати витрати за рахунок сучасних технологій. За інших рівних умов, підприємство яке першим впровадило інноваційні розробки буде володіти великими перевагами в порівнянні з конкурентами як перед потенційними споживачами, та й перед інвесторами. При виборі певних інновацій підприємства віддають перевагу тим, які прийнятні для їх виробничого процесу, а також є нестандартними, креативними і в силу цієї унікальності забезпечують високий економічний ефект від впровадження [19, с. 55].

Як показує практика між конкурентоспроможністю і інноваціями існує прямий взаємозв'язок. Підприємства які впроваджують інновації мають можливість не тільки реалізовувати продукцію, що користується попитом, але і знижувати витрати за рахунок сучасних технологій. За інших рівних умов, підприємство першим впровадило інноваційні розробки буде володіти великими перевагами в порівнянні з конкурентами як перед потенційними споживачами, та й перед інвесторами. При виборі певних інновацій підприємства віддають перевагу тим, які прийнятні для їх виробничого процесу, а також є нестандартними, креативними і в силу цієї унікальності забезпечують високий економічний ефект від впровадження [21, с. 62].

Необхідно відзначити, що не всі інновації стосуються саме виробничого процесу, деякі з них спочатку представляють конкурентні переваги, дають можливість зайняти певну ринкову нішу або захопити сегмент споживачів, які раніше були недоступні ні розглядався підприємству, ні їх конкурентам. У тому випадку якщо конкуренти не здатні своєчасно відреагувати, то це забезпечити підприємству гарантований успіх і виведе його на новий рівень, забезпечивши високу конкурентоспроможність.

Світовий ринок знає безліч прикладів, коли інновації позитивно позначалися на становищі підприємства серед потенційних конкурентів. Так наприклад японські компанії в галузі машинобудування одними з перших розробили малолітражні автомобілі, зробивши наголос на тому, що вони дуже маневрені і економічні. Виробники Honda так само одні з небагатьох компаній які свої розробки в галузі машинобудування успішно впроваджують при виробництві мотоциклів, тим самим створюючи моделі, вигідно відрізняються як за дизайном, так і по технічних характеристиках [22, с. 98].

Саме тому можна зробити висновок про те, що для того, щоб інновація забезпечувала очікуваний ефект, необхідно впроваджувати її стратегічно правильно, тільки в цьому випадку вона позитивно відіб'ється на підвищенні конкурентоспроможності підприємства.

Схематично вплив інновацій на конкурентоспроможність представлено на рис.1.3.

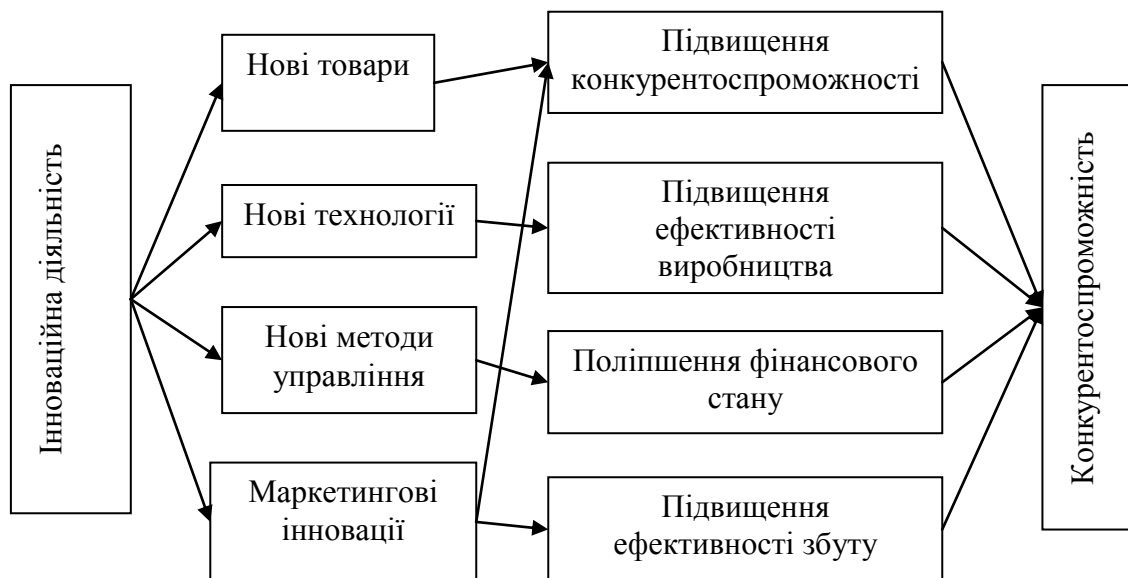

Рис.1.3. Взаємозв'язок інноваційної діяльності та конкурентоспроможності підприємства

Джерело: [26]

З рис.1.3 можна зробити висновок, що між інноваціями та конкурентоспроможністю існує пряма залежність. Інновації - це прямий шлях до конкурентоспроможності, так як «наслідками» впровадження

інновацій можуть бути не тільки позитивний ефект для фінансових результатів діяльності підприємства - це зниження витрат, зростання прибутку, а й зовнішні ефекти - підвищення лояльності клієнтів, поліпшення іміджу, зростання інвестицій, вихід на нові ринки тощо.

Таким чином, виживанню суб'єктів ринку в конкурентній боротьбі сприяє інноваційна діяльність. Конкуренція та інновації діалектично взаємопов'язані і доповнюють один одного, так як:

- по-перше, конкуренція - головний фактор сприйнятливості суб'єкта ринку до технічних новинок;

- по-друге, конкуренція змушує підприємця постійно шукати і знаходити нові види продуктів і послуг, які потрібні споживачам і можуть задовольнити їхні потреби;

- по-третє, конкуренція сприяє тому, що підприємці намагаються освоїти продукцію високої якості за цінами ринку з метою утримання споживачів;

- по-четверте, конкуренція стимулює використання найбільш ефективних способів виробництва;

- по-п'яте, конкуренція змушує підприємців оперативно реагувати на бажання споживачів; - по-шосте, конкуренція забезпечує високий дохід того, хто наполегливо і продуктивно працює [29, с. 64].

Підвищений інтерес до інновацій в даний час пояснюється просто - саме інновація здатна надати значний ефект в процесі конкурентної боротьби. Ефект від більшості інноваційних проектів в рази перевищує ефект, який можна досягти за допомогою впровадження будь-яких інших заходів по оптимізації діяльності. На практиці підприємство, що впровадило інновації, розвивається великими темпами в порівнянні з конкурентами, при цьому довгий час може не втрачати лідируючих позицій.

Таким чином, підприємства, які формують стратегічну поведінку на основі інноваційного підходу, де головною метою є освоєння нових технологій, виробництво нових товарів і послуг, мають можливість

допомогтися на ринку лідерського положення, зберегти високі темпи розвитку, знизити рівень витрат, досягти високого рівня прибутку. Ефект, отриманий від впровадження інновацій, підвищує ефективність діяльності підприємства та суттєво зміцнює її конкурентні переваги на внутрішньому і світовому ринках. В даний час саме інноваційна діяльність є вирішальним фактором в конкурентній боротьбі, що забезпечує умови для стійкого довгострокового розвитку.

1.3. Методичні підходи оцінки конкурентоспроможності підприємства

В цілому конкурентоспроможність характеристика комплексна і вона може бути виражена через набір показників. Для визначення положення, займаного економічним суб'єктом на внутрішньому і зовнішньому ринку необхідно здійснювати оцінку його конкурентоспроможності.

Оцінка конкурентоспроможності, яку необхідно проводити компаніям, часто буває заснована на інтуїтивних відчуттях, однак, її цілком можна формалізувати, описавши колом показників, які, дозволяють здійснити саму оцінку і дозволяють виділити напрямки підвищення конкурентоспроможності через виявлення впливаючих факторів. Показники, які можуть бути використані при оцінці конкурентоспроможності компанії, різні і їх набір може відрізнятися в залежності від використовуваної методики оцінки.

У сучасній науці існує шість основних підходів до визначення конкурентоспроможності [7; 9; 16; 27].

Відповідно до першого підходу конкурентоспроможність розглядається з точки зору переваг по порівняно з конкурентами.

Другий підхід заснований на теорії рівноваги А. Маршала. У виробника немає приводу для переходу в інший стан, і він досягає максимального прибутку і рівня збуту.

Третій підхід полягає в оцінці конкурентоспроможності за якістю

продукції на основі складання багатокутних профілів по різних характеристиках компетентності.

Четвертий підхід являє собою матричну методику оцінки конкурентоспроможності, який реалізується за допомогою складання матриць і попередньому виборі стратегії [14, с.87].

П'ятий підхід структурний, відповідно до нього положення підприємства можна оцінити через такі показники як: рівень монополізації галузі, наявність бар'єрів для нових підприємств, що з'являються на ринку.

Шостий підхід функціональний, його представники визначають співвідношення між витратами і ціною, обсяги завантаження потужностей виробництва, кількість продукції, що випускається і інші показники. Відповідно до цього підходу конкурентоспроможними вважаються компанії, в яких краще налагоджено виробництво і подальша реалізація товару, більш ефективно поставлено управління фінансовими ресурсами [20, с.77].

Науковці О.М. Кириченко та А.В. Мігдальський виділяють 4 основні групи методів оцінки конкурентоспроможності підприємства (див. табл.1.1).

Таблиця 1.1

Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства

Види	Методи
Формальні	- модель М. Портера; - модель продукт-ринок (І.Ансоффа); - модель накопиченого досвіду; - модель ЖЦП (життєвого циклу продукту); - модель ЖЦТ (життєвого циклу технологій).
Матричні	- модель БКГ; - метод «Мак-Кінзі»; - модель Shell/DPM; - модель Хофера/Шенделя; - метод ADL; - метод PIMS.
Методи, які характеризують рівень менеджменту підприємства	- метод комплексного стратегічного аналізу SWOT; - метод комплексного стратегічного аналізу SPACE; - метод LOTS; - метод експертного оцінювання; - метод картування стратегічних груп.
Методи, які ризначають фінансово-економічну діяльність підприємства	- Методи фінансово-економічного аналізу; - Методи прогнозування фінансово стану підприємства

Джерело: узагальнено за [9]

Формальні та матричні моделі характеризують ринкову позицію підприємства.

Невід'ємною частиною формальних методів дослідження виступає – модель ЖЦТ. Ця модель дозволяє підприємству в майбутньому зберегти та закріпити свої конкурентні переваги[9]. Модель основана на концепції життєвого циклу, врахування якого при прийнятті стратегічних рішень дає можливість оцінити рівень розвитку технології і результатів її використання, що сприяє оптимальному розподіленню коштів та їх інвестуванню в передові і перспективні технології виробництва. Вище перераховані методи використовуються в тих компаніях, які прагнуть зберегти та розширити, збільшити кількість своїх конкурентних переваг.

Матричні методи оцінки є досить простими і дають наочну інформацію. Більш того вони засновані на розгляді процесу конкуренції в розвитку і в разі наявності правдивої інформації дають можливість здійснити досить якісний аналіз конкурентних позицій [37, с .67].

Метод SWOT-аналізу в основі, якого лежить матриця, яка описує зв'язки між слабкими і сильними сторонами підприємства та загрозами і можливостями у зовнішньому оточенні, а також встановлює їх парні комбінації. Метод дозволяє ідентифікувати і оцінити міру впливу, а також визначити силу взаємодії різноманітних факторів зовнішнього оточення і внутрішнього середовища підприємства з метою встановлення його стратегічної позиції. Аналіз матриці SWOT дозволяє сформулювати чотири загальні стратегії поведінки, а саме: стратегію, спрямовану на зміцнення своєї позиції на ринку; стратегію, спрямовану на вибіркоче покращення своєї конкурентної позиції; стратегію, спрямовану на вибіркоче завоювання більшої частки ринку і пошуку нових сприятливих секторів ринку; стратегію поступового зменшення активності і планового виходу із даної сфери діяльності, або стратегію виживання[9].

Метод фінансово-економічного аналізу – це система теоретико-пізнавальних категорій, наукового інструментарію і регулятивних принципів

дослідження фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання. У ході аналізу застосовуються формалізовані, неформалізовані та економіко-математичні методи; дескриптивні, предикативні та нормативні моделі; вертикальний, горизонтальний, порівняльний, коефіцієнтний, факторний, трендовий прийоми[9].

Управління підприємством в умовах ринку зводиться, по суті, до оцінки та аналізу факторів, що підвищують або знижують конкурентоспроможність підприємства, вибору і реалізації відповідної стратегії і тактики для досягнення тієї чи іншої наміченої мети. Великий вплив на конкурентоспроможність надають внутрішні чинники. Їх зміни можуть бути скориговані зусиллями керівництва підприємства. Як керованих економічних чинників конкурентоспроможності можуть виступати показники фінансового стану підприємства.

Для оцінки фінансового стану підприємства найважливішими вважаються показники:

— платоспроможності і ліквідності - характеризують фінансові можливості підприємства щодо погашення заборгованості, покриття підприємством позичкових коштів;

— прибутковості/збитковості — дають можливість порівняти отриманий прибуток/збиток з вкладеним капіталом, тобто міру ефективності авансованого у виробництво і реалізацію капіталу;

— ділової активності — характеризує кругообіг засобів підприємства;

— фінансової стійкості — характеризує співвідношення власних і залучених коштів.

Джерелами інформації для проведення аналізу фінансового стану підприємства є фінансова звітність: Баланс, Ф № 1, Звіт про фінансові результати, Ф № 2[27].

В табл. 1.2 наведемо загальну характеристику та методику розрахунку показників ліквідності та платоспроможності підприємства.

Таблиця 1.2

Методика розрахунку показників ліквідності та платоспроможності підприємства

Назва показника	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт загальної ліквідності	Дозволяє виявити, в якій мірі поточні активи покривають поточні зобов'язання підприємства	$K_{\text{заг.лікв.}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена негайно на дату складання звітності	$K_{\text{ув.лікв.}} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$
Коефіцієнт термінової ліквідності	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена за рахунок готівки та очікуваних надходжень від дебіторів	$K_{\text{абс.лікв.}} = \frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання}}$
Чистий оборотний капітал	Перевищення над оптимальною потребою є свідченням неефективного використання ресурсів на підприємстві. Нестача чистого оборотного капіталу говорить про неможливість підприємства своєчасно розраховуватися за своїми короткостроковими зобов'язаннями, що може привести до банкрутства.	р.1195ф.1-р.1695ф.1
Коефіцієнт фінансової незалежності	Характеризує концентрацію власного капіталу.	$K_{\text{ав.}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи}}$
Коефіцієнт фінансової залежності	Характеризує ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування	$\frac{\text{р.1900ф.1}}{\text{р.1495ф.1}}$
Коефіцієнт фінансування (або фінансового ризику)	Показує, яка частина діяльності підприємства фінансується за рахунок позикового капіталу	$K_{\text{ф.р.}} = \frac{\text{Зобов'язання}}{\text{Вл. та прирівняний до нього капітал}}$
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	Характеризує рівень забезпеченості ресурсами для проведення незалежної фінансової політики	$K_{\text{ман.вл.кап.}} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}}$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Показник показує, яке частину власного капіталу використовується для фінансування по точної діяльності.	$\frac{\text{р.1495ф.1}}{\text{р.1195ф.1}}$

Як бачимо з табл. 1.2, підприємство повинно прагнути підвищити свою конкурентоспроможність за рахунок використання найбільш значущих виявлених коефіцієнтів. Факторами, що надають найбільший вплив на зміну результуючого показника і мають найбільші резерви підвищення рівня конкурентоспроможності, є коефіцієнти швидкої ліквідності і власної платоспроможності [20, с.15].

Запорукою виживання суб'єктів господарювання стала їх конкурентоспроможність і ділова активність. Ділова активність проявляється в швидкості обороту коштів. Ділова активність позначається на роботі компанії, оскільки клієнтам цікавіше взаємодіяти з компаніями надійними, з гідними показниками. Дестабілізація говорить про те, що компанія в певні періоди не може дати відсіч зовнішнім факторам, занадто сильно змінюється, через що псується якість продукції та послуг[27].

Методика розрахунку показників ділової активності наведена в табл.1.3.

Таблиця 1.3

Методика розрахунку показників ділової активності підприємства

№ зп	Назва показника	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнти оборотності			
1	Активів	відображена швидкість обороту сукупного капіталу, або скільки грошових одиниць реалізованої продукції припадає на одну грошову одиницю активів:	$\frac{p.2000\phi.2}{p.1300\phi.1}$
2	Оборотних активів	показує скільки, грошових одиниць продукції приносить кожна одиниця оборотних активів:	$\frac{p.2000\phi.2}{p.1195\phi.1}$
3	Запасів	відображає число оборотів запасів і дозволяє виявити резерви зростання виробництва продукції. Зниження цього показника характеризує відносне зростання товарно-матеріальних запасів, що негативно впливає на фінансовий стан підприємства.	$\frac{p.2000\phi.2}{p.1100\phi.1}$
4	Дебіторської заборгованості	показує кількість оборотів дебіторської заборгованості:	$\frac{p.2000\phi.2}{(p.1125 + p.1130 + p.1135 + p.1155)\phi.1}$
5	Кредиторської заборгованості	характеризує залучені кошти, які підлягають поверненню.	$\frac{p.2000\phi.2}{p.1695\phi.1}$

6	Власного капіталу	відображає швидкість обороту вкладеного власного капіталу	$\frac{p.2000\phi.2}{p.1495\phi.1}$
Термін одного обороту, дні			
7	Активів	характеризує кількість днів обороту активів	$\frac{360}{p.1}$
8	Оборотних активів	показує термін одного обороту оборотних активів	$\frac{360}{p.2}$
9	Запасів	відображає кількість днів повернення вартості запасів	$\frac{360}{p.3}$
10	Власного капіталу	характеризує термін одного обороту власного капіталу	$\frac{360}{p.6}$
Строк погашення, дні			
11	Дебіторської заборгованості	показує період інкасації дебіторської заборгованості	$\frac{360}{p.4}$
12	Кредиторської заборгованості	характеризує термін погашення кредиторської заборгованості	$\frac{360}{p.5}$
13	Тривалість операційного циклу	Відображає тривалість операційного циклу підприємства	$p.9+p.12$

В той же час, важливими показниками конкурентоспроможності підприємства є його прибутковість(рентабельність). Рівень рентабельності залежить насамперед від величини прибутку і розміру витрат і застосовуваних ресурсів(табл.1.4).

Таблиця 1.4

Методика розрахунку рентабельності підприємства

Назва показника	Характеристика	Алгоритм розрахунку
Рентабельність(збитковість) продажів	Показує яка сума валового прибутку (збитку) припадає на 100 грн реалізованої продукції:	$\frac{p.2090(2095)\phi.2}{p.2000\phi.2} \times 100$
Рентабельність (збитковість)продукції	Показує яка сума валового прибутку (збитку) припадає на 100 грн витрат, понесених задля його отримання:	$\frac{p.2090(2095)\phi.2}{p.2050\phi.2} \times 100$
Рентабельність (збитковість)операційної діяльності	Показує яка сума прибутку (збитку) від операційної діяльності до оподаткування припадає на 100 грн реалізованої продукції	$\frac{p.2190(2195)\phi.2}{p.2000\phi.2} \times 100$
Рентабельність(збитковість) сукупного капіталу	Показує яка сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування припадає на 100 грн вкладеного капіталу	$\frac{p.2290(2295)\phi.2}{p.1900\phi.1} \times 100$

Рентабельність(збитковість) власного капіталу	Показує яка сума чистого прибутку (збитку) припадає на 100 грн власного капіталу	$\frac{p.2350(2355)\phi.2}{p.1495\phi.1} \times 100$
Рентабельність (збитковість)інвестованого капіталу	Показує яка сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності після оподаткування припадає на 100 грн інвестицій, вкладених у підприємство:	$\frac{p.2350(2355)\phi.2}{p.1695\phi.1 + p.1595\phi.1} \times 100$

Джерело:[24]

Одним з важливих джерел зростання рентабельності виробництва є збільшення маси прибутку, одержуваної підприємством. Для збільшення прибутку підприємству необхідно збільшити обсяг випуску продукції, знизити витрати на її виробництво і знизити собівартість продукції. Зростання рентабельності об'єктивно свідчить про підвищення ефективності роботи підприємства, збільшення не тільки одержуваної суми прибутку, а й відносного підвищення доходів на кожну гривню витрат. Зміни в рівні рентабельності всієї реалізованої продукції відбувається під впливом змін структури реалізованої продукції та рентабельності окремих видів продукції [32, с.66].

Отже, на сьогоднішній день не існує ідеальної методики комплексного оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Найбільш прийнятним є метод SWOT-аналізу та оцінка фінансово – економічної діяльності, адже прибуткове, ліквідне та платоспроможне підприємство з високими показниками ділової активності вже є конкурентоспроможним і, відповідно, має можливість конкурувати з іншими підприємствами. А SWOT- аналіз дозволить визначити сильні та слабкі сторони та можливості розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНО-КОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»

2.1. Аналіз ринку молочних продуктів України

Останні 50 років у світі зростає виробництво молока. У 2019 році було вироблено 656 млн т коров'ячого і 887 млн т іншого молока (козячого, овечого, буйволиного) [42]. З 2000 року активно зростає також поголів'я корів в світі, збільшуються надої на одну корову. Незважаючи на те, що показники за надоями в Україні вище, ніж загальносвітові, це не говорить про те, що в молочній галузі країни ситуація краща, ніж в світі.

Якщо говорити про основних гравців на світовому молочному ринку, то за останні 20 років відбулися істотні зміни. США залишаються лідером. За останні 5 років Індія, Бразилія, Китай і інші країни стрімко наростили випуск молока завдяки державній підтримці [43].

Згідно зі статистичними даними, Україна, виробляючи 10 млн т молока на рік [36], займає 18 місце в світі. Що стосується офіційної статистики по виробництву молока в Україні, то, безумовно, вона не відповідає дійсності. Тому що Україна не випускає стільки молока. Відповідно, займає не 18 місце в світі, а десь 25-е, 26-е [43]. Ми стрімко скотилися з 6 позиції в 90-і роки в третю десятку країн і продовжуємо котитися.

З ТОП-20 світових молочних компаній три перших гравця присутні в Україні, але це іноземні компанії. Важливо відзначити, що з 20 найбільших компаній 11 - це кооперативи, тобто вони займаються і виробництвом, і переробкою молока [47].

В Україні, на жаль, продовжується падіння поголів'я корів і виробництва молока. Якщо ще в 2018 році і останні три роки виробництво молока незначно зростала, то в 2019 році ситуація змінилася. За підсумками

2019 року випуск молока скоротився майже на 400 тис. т (у порівнянні з 2018 роком). За підсумками 2020 року прогноз виробництва складе 9,7 млн т молока. Це негативний рекорд за всю історію незалежної України [44].

З урахуванням того, що загальний фонд споживання (з експортом / імпортом) становить 9,3 млн т молока, то розділивши на 42 млн українців, виходить, що на кожного споживача доводиться 221 кг молочних продуктів в рік. Але якщо реальний обсяг споживання 6,8 млн т розділити на 36 млн які фактично живуть в Україні, то вийде зовсім інше середньодушове споживання - всього 185 кг молочних продуктів в рік на людину.

Цікаво, що на тлі скорочення виробництва молочних продуктів в Україні деякі компанії нарощують їх випуск. Наприклад, компанія «Галичина» у 2019 році на 31% збільшила випуск продуктів з незбираного молока [33]. Протягом останніх двох років компанія проводить активну рекламну кампанію, змінила дизайн упаковки, запропонувала нові продукти. Таким чином, новій команді в цій компанії вдається протистояти негативним ринковим тенденціям і впевнено збільшувати частку виробника на ринку. Позитивна динаміка була і в роботі інших 4 гравців, які показали зростання виробництва в 2019 році [47].

Що стосується виробництва вершкового масла, то приблизно 40% масла, що реалізується в торгівлі, - фальсифікат. Якщо говорити про сир, то в 2019 році обвалилося виробництво сирних продуктів, тому що Білорусь закрила схему, яку використовували наші виробники, пов'язану з кодами УКТ ЗЕД, щоб поставляти сирні продукти в РФ. Проте окремі гравці збільшили випуск сиру в цьому році: деякі виробники - на 9% і навіть на 14% [47].

В рамках асоціації з ЄС у нас є квоти на поставки різних молочних продуктів (табл.2.1). Зокрема, на 2,4 тис. т вершкового масла, на 3,6 тис. т сухого молока і т. д. Може здатися, що двері Європи для нас широко відкриті. Насправді є вузька щілина, в яку ніхто не пролізе. Наївно думати, що нас чекають в Європі. Так, по сирах взагалі немає квоти, тому що наші

сири в Європі не потрібні. У них інша культура споживання цієї продукції і інший асортимент сирів.

Таблиця 2.1

Квоти на експорт молочної продукції України до країн ЄС

Категорія	Кількість, т						Вибрано квот, 2019р.
	домовленість	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	
Вершкове масло	1500-3000	1800	2100	2400	2700	3000	100%
Сухе молоко	1500-5000	2200	2900	3600	4300	5000	30%
Молоко, вершки, згущене молоко та йогурти	8000-10000	8400	8800	9200	9600	10000	15%
Оброблена продукція з вершків(сметана)	300-500	340	380	420	460	500	2%
Оброблена продукція з молока(сир кисломолочний, морозиво)	2000	2000	2000	2000	2000	2000	39%
Оброблена продукція з масла(спреди та суміші)	250	250	250	250	250	0%	
Сир	-	Квот не має					

Джерело:[42]

А значить, якщо для нас експорт молочних продуктів в ЄС все ж обмежений, потрібно задуматися про дзеркальні заходи. Наприклад, встановити квоти на імпорту молочних товарів з Європи. Адже молочна галузь в ЄС має державну підтримку (на розвиток, модернізацію), а українська - ні. Наприклад, Польща отримала з 2003 по 2019 роки з бюджету ЄС € 29 млрд на розвиток молочної галузі, Німеччина - € 64 млрд. [42]. В Україні державної підтримки молочної галузі немає, тому ми в нерівних умовах із зарубіжними гравцями. Тобто ми конкуруємо з державами, а не з галузями і компаніями. А з державами конкурувати складно, хіба тільки за допомогою введення тарифних митних бар'єрів.

У 90-ті роки Україна втратила майже 90% поголів'я великої рогатої худоби, наявного в країні на момент здобуття незалежності. Однак в останні роки молочне тваринництво вдалося трохи відновити.

Ціна української молочки на 16% нижча за світову. Ключовими країнами для збуту української молочної продукції стали Польща, Білорусь, Лівія, Молдова і Грузія, які в загальній сумі забезпечили близько 70% всіх поставок (по обсягу). Серед інших покупців варто відзначити Марокко, Туреччину, Єгипет і Нідерланди [43].

Продавати українську молочку за кордон стає все менш вигідно. За даними Державної служби статистики України, загальна виручка від експорту молочної продукції зменшилася з \$ 281,7 млн на 2018 році до \$ 263,8 млн на 2019 році [35]. Вона скорочувалася внаслідок падіння цін на масло і сухе молоко на світових ринках. За обсягами ці категорії скоротилися відповідно на 50,2 і 48,5% [44].

Несподівано найвигіднішою виявилася торгівля з Марокко: туди пішло в грошовому вираженні 10% всієї української молочної продукції - на суму \$ 27,1 млн. Основну виручку забезпечили поставки вершкового масла. На другому місці по прибутковості - продаж молочки в Казахстан (8,9% всього експорту, або \$ 23,6 млн), на третьому в Молдову - 5,7%, або \$ 15 млн. [44].

В 2020 році вершкове масло складає 46% всього експорту української молочки. А разом з сухим знежиреним молоком (його в основному купує Китай) це вже 66% всього експорту. Саме цей сегмент робить прибутковою переробку молока в Україні [42].

«Скорочення обсягів експорту молочки в 2019 році обумовлено скороченням поголів'я корів, дефіцитом молока в переробці, падінням світових цін на деякі експортні товари і зміцненням курсу національної валюти», - вказують експерти Асоціації виробників молока [42].

Виробництво молочної продукції в Україні за січень-серпень 2020 року скоротилося на 3% (-45 тис. тонн) у порівнянні з аналогічним періодом минулого року - до 1,33 млн т. В той же час, поряд зі скороченням, яке спостерігається по більшості молочних товарів, відзначається і зміна структури виробленої продукції[35]. Так, помітним виявилось скорочення

виробництва молока питного різної жирності, обсяги якого скоротилися на 7,1% - до 572,3 тис. т. в порівнянні з 2019 роком. При цьому його частка в структурі продукції скоротилася з 46% в 2019 році до 43% в нинішньому. Однак питне молоко має найбільшу структурну частку у виробництві в перерахунку з натуральних показників (рис.2.1).

Група кисломолочних продуктів, що займає друге місце в структурі (20,4%), також зазнає втрат в межах 3%. В цілому за вісім місяців 2020 року свіжої кисломолочної продукції виробили в обсязі 271,2 тис. т., що на 84 тис. т. менше, ніж в 2019 році [47].

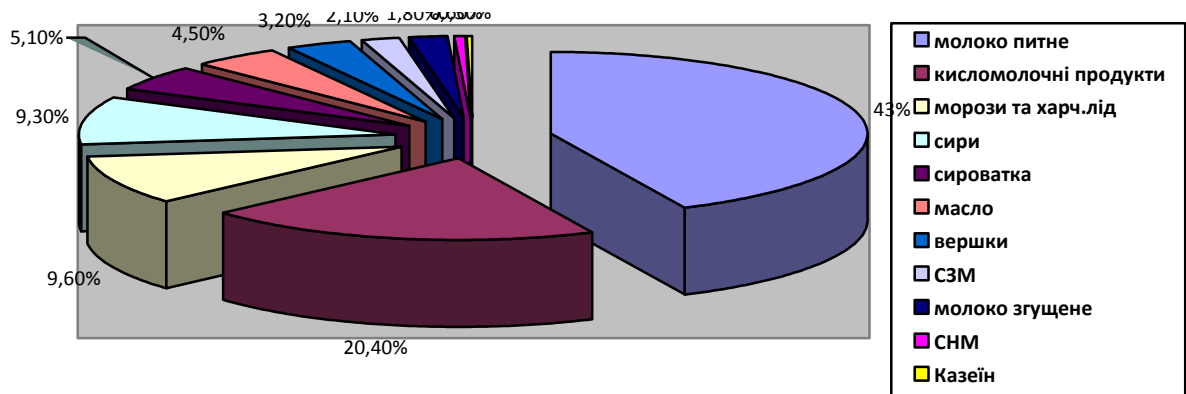

Рис.2.1. Структура виробництва молочної продукції у січні –серпні 2020 року,%

Джерело:[42]

У виробництві сирів в другій половині 2020 року поступово зменшуються втрати, і в разі збереження таких темпів, досягнення минулорічних показників відбудеться в найближчому майбутньому. Зараз скорочення становить всього 0,3%, а загальні обсяги виробленої продукції досягають 123,7 тис. т. Серед різновидів сиру відзначається нарощування виробництва свіжого неферментованого та кисломолочного сиру на 7,4% - до 51,6 тис. т., лавлених сирів - на 6,8%, до 19,6 тис. т. Падіння виробництва відзначається в групі твердих сортів сирів, яке становить майже 9% - до 52,5 тис. т. [42].

«Ситуація з виробництвом цієї групи сирів продиктована падінням попиту на внутрішньому ринку через конкурентну імпорتنу пропозицію з

боку Європейського Союзу. Частка сирів у виробництві молокопродукції в даний час складає 9,3%. Сири разом з групою морозива ділять третє місце в структурі виробництва молочної продукції», - зауважили аналітики профільної асоціації [42].

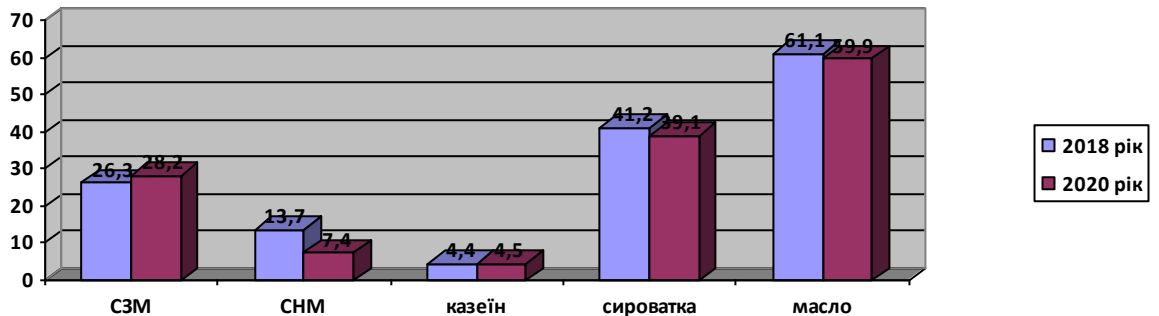

Рис.2.2.Виробництво основної експортної молочної продукції у січні – серпні 2020 року, тис.т.

Джерело:[42]

Виробництво морозива також скоротилося. З початку 2020 року його виробили 127,1 тис. т., що на 12,3% менше, ніж в 2019 році, проте в останні місяці відзначається нарощування виробництва.

Виробництво основних біржових молочних товарів, які реалізуються на зовнішніх ринках, має різноспрямовану динаміку. Зокрема, сухого знежиреного молока в 2019 році виробили на 4,3% більше, ніж в 2019 році - 28,2 тис. При цьому кількість виробленого масла (до 85% жирності) залишається нижче на 3% - 60 тис. т [47].

"Не дивлячись на відчутний дефіцит молока, який відзначається другий рік поспіль, ця біржова пара протягом карантинних обмежень демонструє навіть зростання виробництва, що обумовлено тимчасовим надлишком молока, який з'явився в результаті активного падіння попиту на інші молочні продукти", - відзначили в АПМ [42].

У цей період зростає також виробництво інших продуктів з тривалим терміном зберігання, зокрема молочних консервів: молока згущеного - на 8,6%, до 24,2 тис. т., вершків незгущених - на 16,6%, до 31,5 тис. т. Відносна частка масла в структурі молочної продукції становить 4,5%, СЗМ - 2,1%,

молока згущеного - 1,8%, вершків незгущених - 3,2% [42].

Виробництво сухого незбираного молока зменшилось на 45,3% - до 7,5 тис. т. З огляду на, що в минулому році відбувалося дзеркальне нарощування виробництва СНМ, а його структурна частина становить близько 0,6%, таке падіння в поточному році не викликає стурбованості [47].

Виробництво сухої сироватки протягом 2020 року також відбувається в зниженому тренді, особливо він був яскраво вираженим в першій половині 2020 року. Однак у другому півріччі 2020 року відбувається активне нарощування виробництва і скорочення розриву в порівнянні з 2019 роком, що обумовлено відновленням зовнішнього попиту, перш за все з боку Китаю. В даний час вироблено 39,1 тис. т. сухої сироватки, що на 5,2% менше, ніж в 2019 році. При збереженні такої тенденції, загальне виробництво сироватки до кінця 2020 року зможе вийти на рівні минулорічних показників [47].

Стабільно високим в порівнянні з 2020 роком залишається виробництво казеїну. За вісім місяців 2020 року його виробили в обсязі 4,5 тис. т., що на 1,8% більше, ніж в 2019 році. Структурна частка його досить мала - 0,3%, проте це найдорожчий продукт молочної переробки і навіть в таких обсягах виробництва він вносить відчутний внесок в експортні валютні надходження [44].

Загалом, обсяг виробництва молока в Україні за січень-серпень 2020 року скоротився на 3,8% в порівнянні з аналогічним періодом минулого року - до 6,5 млн тонн [44].

Радують статистичні показники виробництва згущеного молока в першому півріччі. Випуск товару виріс на 13% до 38 тис. т. Експорт збільшився на 12%. 37% всього виробленого товару вивезено за кордон [42]. Але і внутрішнє споживання збільшилася.

Проте з внутрішніми продажами останнім часом є певні проблеми. Тільки на складах виробників залишається як мінімум 3,5 тис. т непроданого товару. Продавцям доводиться весь час вдаватися до акційних продажів.

В даний час 85% виробництва вітчизняного згущеного молока припадає на п'ять компаній (рис.2.3).

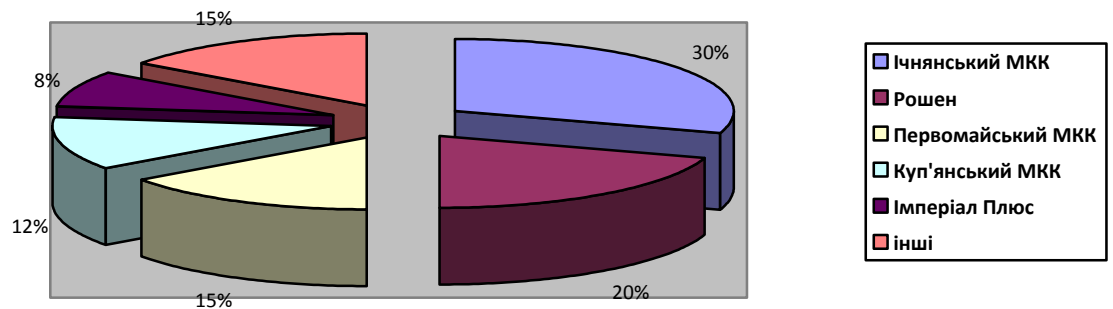

Рис.2.3. Структура ринку вітчизняних виробників згущеного молока в Україні, %

Джерело:[42]

Найбільшу ринкову частку займає підприємство з Чернігівської області Ічнянський молочно-консервний комбінат (30%) з торговими марками «Ічня», Mama Milla і Milada. На другому місці Roshen (20%), який виробляє згущене молоко на новому заводі у Вінниці. Проте, на прилавках супермаркетів і магазинів її годі й шукати. Це як раз той самий випадок, коли вся продукція випускається для власного споживання кондитерських підприємств корпорації.

Первомайський МКК (Миколаївська область) займає 15% ринку. Як такої торгової марки у виробника немає - на етикетці тільки назва підприємства і зображення хлопчика з ложкою. Куп'янський МКК (Харківська обл.) має ринкову частку 12% з торговими марками «Молочна слобода», «Заріччя» і «Насолода». Нарешті, 8% - у підприємства «Імперіал плюс» з торговою маркою «Сладосвіт» (Черкаська обл.).

Решта частки ринку (15%) припадає на два десятки підприємств, найпродуктивніші з яких - група компаній «Альміра» (включає Овруцький МКК, «Техмолпром» і Білицький МКК), а також Кременчуцький і Лубенський молокозаводи.

Не зважаючи на значні обсягу імпорту наші підприємства не здаються. Винаходять нові рецепти. Якщо в радянські часи в продажу було два види

згущеного молока: звичайне - так звана «молоко незбиране згущене з цукром», і «молоко згущене варене», то зараз у продажу є згущене молоко з кавою, какао і фруктозою. (Хоча звичайна «біла» все одно становить близько 85% від усього виробництва).

Змінюється упаковка. Вже 25% її - пластикова пляшка (що дуже затребуване при експорті), 10% - «дой-пак», пакетик з кришечкою. Винаходяться свіжі маркетингові ходи

97% експорту молочних консервів здійснюють 5 підприємств, поставляючи свою продукцію в країни СНД, а також в США і на Кубу. В кінці 2019 року зовнішні поставки помітно скоротилися, в грудні вивезено тільки 2,1 тис. т. Зате за весь 2019 рік на експорт продано 27,6 тис. т згущеного молока, що на 8% більше показника 2018 року [42].

Зростає імпорт білоруських консервів. Імпортери такого товару додали в 2019 році 21%, поставивши в Україну 1,4 тис. т згущеного молока [44].

Отже, в останні роки зменшується виробництво молочних продуктів, що пов'язано зі зменшенням обсягу виробництва молока у сільському господарстві країни. На експорт до ЄС для України встановлено жорсткі квоти, проти експорт виконується тільки за позицією «молоко питне». Ціна української молочки на 16% нижча за світову. Ключовими країнами для збуту української молочної продукції стали Польща, Білорусь, Лівія, Молдова і Грузія, які в загальній сумі забезпечили близько 70% всіх поставок (по обсягу). Серед інших покупців варто відзначити Марокко, Туреччину, Єгипет і Нідерланди. Нині 85% ринку згущеного молока в Україні займають п'ять компаній, які і постачають дану продукцію на експорт.

2.2. Загальна характеристика підприємства «Куп'янський молочноконсервний комбінат»

Підприємство «Куп'янський МКК» (у 1975 році - Куп'янський молочний завод) був введений в експлуатацію у жовтні 1957 році як завод по виробництву згущеного молока з проектною потужністю 20 мільйонів

умовних банок на рік. Протягом півстоліття на підприємстві відкрилися нові молочні напрямки, але основним профілем на підприємстві були і залишаються молочні консерви згущенні з цукром.

ПрАТ «Куп'янський МКК» - це унікальний комплекс з трьома технологічними цехами на одному виробничому майданчику: цех молочних консервів згущених з цукром, цех з незбираного молока з ділянками по виробництву масла солодковершкового, молока ультрапастеризованного та сирних продуктів, цех по виробництву сухих молочних продуктів [45].

За 60 років виробнича потужність підприємства з переробки молока збільшилася до 600 тонн молока на добу. Наприкінці 90-х років спільно зі шведською компанією "De Laval" приступили до реалізації програми установки танків-охолоджувачів на товарних фермах і пунктах збору молока. Розуміння того, що якість молока-сировини в першу чергу від професійного підходу до його виробництва - а значить підтримці саме товарних ферм, де дотримуються усі санітарні норми, а виробництвом молока займається кваліфікований персонал [45].

На сьогодні 100% молока яке постачається на комбінат- це молоко з молоко-товарних ферм, звідки свіже охоложене молоко постачається на комбінат для переробки. Програма по роботі з компанією "De Laval" продовжується і сьогодні.

До організаційної структури ПрАТ «Куп'янський МКК» входять виробничі підрозділи (цех з виробництва продукції з незбираного молока, молочноконсервний цех, цех з виробництва сухих молочних продуктів, тарний цех), автотранспортний цех, допоміжні виробництва, обслуговуючі підрозділи, товариство має власне виробництво теплоенергії, холоду, артезіанської води(додаток А).

Куп'янський МКК виробляє 8 основних видів молочних консервів згущених з цукром у жерстяній банці. З розвитком полімерних упаковок, які торкнулися переважної кількості продуктів харчування, молочні консерви згущені з цукром так само не залишилися осторонь. У 2012 році комбінат

перший на Україні виробник згущеного молока, який встановив лінію для розфасовки згущеного молока в упаковку Doу-Pack, яка була спеціально спроектована саме для даного продукту [45].

Для споживача пропонується асортимент з 4 видів: молоко незбиране згущене з цукром, з додаванням натурального кофе або какао та вершки згущені з цукром. Упаковка Doу-Pack - гідна альтернатива бляшаній банці в зручності вжитку даного продукту і питома вага її серед споживчої упаковки зростає.

Відповідність державним і внутрішнім нормативним документам згідно яких виробляється згущене молоко - це чесне відношення до споживачів. Слоган «Якість - наша традиція» - емке розуміння місії комбінату.

Основними видами продукції є:

- Продукція з незбираного молока;
- Згущені молочні консерви;
- Сухі молочні продукти;
- Масло вершкове [45].

В табл. 2.2 наведено обсяги виробництва продукції ПрАТ «Куп'янський МКК».

Таблиця 2.2

Обсяги виробництва продукції ПрАТ «Куп'янський молочно-консервний комбінат»

Показники	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Приріст 2019/2017 р.	
	Тон	Тис.грн.	Тон	Тис.грн.	тон	Тис.грн.	+-, тис.грн.	%
продукції з незбираного молока	22761	262132	21586	334801	21045	281323	19191	7,32
згущених молочних консервів	8241	234276	7748	239990	6649	197420	-36856	-15,73
сухих молочних продуктів	4498	297511	4190	263561	4420	324987	27476	9,23
Масла вершкового	1195	96429	926	96943	899	94820	-1609	-1,67

Джерело: складено за даними підприємства

Аналізуючи виробництво продукції за 2017-2019 роки відмітимо, що у 2019 році проти 2017 року суттєво зменшився обсяг виробництва згущених молочних продуктів загалом на 15,73%, проти цьому збільшилось виробництво продукції з незбираного молока та сухих молочних продуктів на 9,23%.

У обсягу виробництва на кінець 2019 року сухі молочні продукти мали частку 36%, продукція з незбираного молока – 31%, згущені молочні консерви -22% та мало вершкове 11% [45].

Стійка популярність молочних продуктів виробництва підприємство «Куп'янський МКК» як в сегменті B2C, так і в сегменті B2B - це злагоджена робота всіх ланок технологічного процесу: від молочної ферми до споживача. 60-річний досвід, вдосконалення технологій і висока оцінка досягнень комбінату на національних галузевих виставках, підтверджують правдивість слогану розміщеного на всій упаковці молочної продукції виробництва.

Основним покупцем продукції є ексклюзивний дистриб'ютер в Україні ТОВ "ТД" Молочна Слобода" обсяг реалізації тільки у 2019 році на контрагента склав 30154т., на суму 842909тис.грн., інші покупці 10т на суму 536тис.грн., крім того товариство здійснювало поставки продукції на експорт в кількості 2807т., на загальну суму 143292тис.грн.[45].

Частка експортних операцій в загальному обсязі реалізації склала 14,5% проти 9,3% у 2018 році.

Основними постачальниками сировини, матеріалів, обладнання для товариства в 2019 році були: СТОВ "МРІЯ", ПСП "Вільшанське", ПАТ "СВФ "АГРОТОН", ПАТ "Підсереднє", СТОВ "Надія", Стил Кошице Словаччина, ТОВ "Веста", ТОВ "Цукорагропром "[45].

Виробнича потужність підприємства складає близько 600 тонн переробленого молока на добу. Для виробництва використовується молоко вищої якості з ферм, де впроваджений контроль за чистотою виробництва та дотримуються температурного режиму, тобто встановлені спеціальні танки-охолоджувачі.

Підприємство має великий спеціально обладнаний автопарк, що дозволяє здійснювати швидку доставку готової продукції з цілковитим дотриманням температурного режиму. Вантажопідйомність автомобілів – 1,5-20 тонн.

Продукція випускається під торговими марками: «Заріччя», «Молочна свобода», «Насолода». Також підприємство випускає продукцію під власними торговими марками великих торгівельних підприємств.

В табл. 2.3 проаналізуємо основні показники фінансово – господарської діяльності досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.3

**Основні показники господарської діяльності підприємства
«Куп'янський молочноконсервний комбінат», тис. грн.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Приріст 2019/2018 р.		Приріст 2019/2017 р.	
				+-, тис.грн.	%	+-, тис.грн.	%
Основні засоби	129800	123365	138822	15457	12,53	9022	6,95
Дебіторська заборгованість	40533	35008	24315	-10693	-30,54	-16218	-40,01
Оборотні активи	130517	125787	96434	-29353	-23,33	-34083	-26,11
Активи	274545	272930	258944	-13986	-5,12	-15601	-5,68
Власний капітал	130485	124758	145527	20769	16,65	15042	11,53
Поточні зобов'язання	97084	118094	94017	-24077	-20,39	-3067	-3,16
Чистий дохід від реалізації	921733	922901	986737	63836	6,91	65004	7,05
Собівартість реалізації	843290	868060	908744	40684	4,68	6106	0,72
Чистий прибуток/збиток	6106	-5919	21225	27144	x	15119	247,61
Чисельність персоналу, осіб	556	535	530	-5	-0,93	-26	-4,67

Джерело: складено за даними підприємства

Аналізуючи динаміку основних показників господарської діяльності підприємства «Куп'янський МКК» відмітимо, що за 2017-2019 роки відмічено наступні позитивні зміни:

- збільшився обсяг основних засобів на 9022 тис. грн., або на 6,95%(проти 2018 року на 12,53%);

- зменшився обсяг дебіторської заборгованості на 16218 тис.грн., або на 40,01%(проти 2018 року – на 30,54%);

- збільшився обсяг власного капіталу на 15042 тис.грн., або на 11,53%(проти 2018 року – на 16,65%);

- зменшився обсяг поточних зобов'язань на 3067 тис.грн., або на 3,16%(проти 2018 року – на 20,39%);

- збільшився обсяг реалізації на 65004 тис. грн., або на 7,05% (проти 2018 року –на 6,91%) і приріст доходу від реалізації переважає приріст собівартості реалізації за аналогічний період;

- у 2019 році отримано значну суму чистого прибутку проти 2017 року на 247,61%, та проти 2018 року коли було отримано 5919 тис.грн. чистого збитку.

В той же час відмітимо і негативні тенденції у господарській діяльності досліджуваного підприємства, зокрема:

- зменшився обсяг оборотних активів на 34083 тис. грн., або на 26,11%(проти 2018 року – на 23,33%);

- зменшився загальний обсяг активів на 15601 тис. грн., або на 5,68%(проти 2018 року – на 5,12%);

- зменшилась чисельність персоналу на 26 осіб, або на 4,67%(проти 2018 року – на 5 осіб).

В табл. 2.4 проаналізуємо обсяги реалізації продукції підприємства за видами.

Таблиця 2.4

Обсяги реалізації продукції ПрАТ «Куп'янський МКК»

Показники	2017 р.		2018 р.		2019 р.		Приріст 2019/2017 р.	
	тон	Тис.грн.	Тон	Тис.грн.	тон	Тис.грн.	+-, тис.грн.	%
продукції з незбираного молока	22772	308629	21581	339419	20837	350059	41430	13,42
згущених молочних консервів	8206	244453	7680	240617	6734	226423	-18030	-7,37
сухих молочних продуктів	4467	264230	4385	259795	4381	297111	32881	12,44
Масла вершкового	1177	104421	811	83070	1019	113144	8723	8,35

Джерело: складено за даними підприємства

Аналізуючи динаміку реалізації продукції підприємства «Куп'янський МКК» відмітимо, що збільшився продаж продукції з незбираного молока на 13,42% у 2019 році порівняно з 2017 роком, сухих молочних продуктів – на 12,44%, масла вершкового – на 8,35%, при цьому зменшилась реалізація згущених молочних консервів на 7,37%. На кінець 2019 року частка продукції з незбираного молока у реалізації склала 36% проти 38% у 2018 році та 36% у 2017 році, частка сухих молочних продуктів на кінець 2019 року склала 30% проти 27% у 2018 році; частка згущених молочних консервів у 2019 році склала 23% проти 27% у 2017 році; частка масла вершкового у 2019 році склала 11% проти 9% у 2018 році.

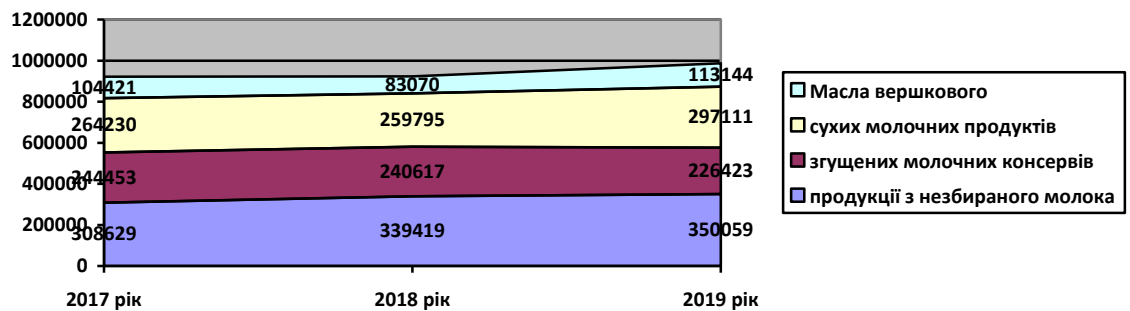

Рис.2.4. Динаміка обсягів реалізації основних видів продукції ПрАТ «Куп'янський МКК», тис.грн.

Як бачимо на рис.2.4, найбільшу частку у реалізованій продукції займає продукція з незбираного молока та сухих молочних продуктів.

Частка підприємства «Куп'янський молочно консервний комбінат» на молочному ринку України складає по молочній продукції в загалі -3 % в тому числі:

- виробництво згущеного молока з цукром - 12%;
- масло вершкове - 1% продукція з незбираного молока -2%;
- сухі молочні продукти (СЗМ- 5%, СММ -15%) [45].

В табл. 2.5 проаналізуємо фінансові результати досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.5

**Оцінка фінансових результатів підприємство «Куп'янський
молочноконсервний комбінат»**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Приріст 2019/2018 р.		Приріст 2019/2017 р.	
				+-, тис.грн.	%	+-, тис.грн.	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	921733	922901	986737	63836	7,08	65004	6,58
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	843290	868060	908744	40684	4,68	65454	7,76
Валовий: прибуток	78443	54841	77993	23152	42,21	-450	-0,57
Інші операційні доходи	20867	27817	25090	-2727	-9,8	4223	20,24
Адміністративні витрати	36593	39857	38069	-1788	-4,48	1476	4,03
Витрати на збут	11971	18246	15759	-2487	-	3788	31,64
Інші операційні витрати	35775	26281	20411	-5870	-	-15364	-42,94
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	14971	-1726	28844	30570	x	13873	92,66
Інші фінансові доходи			930	930	-	930	-
Інші доходи	1895	3429	2148	-1281	-	253	13,35
Фінансові витрати	8794	7157	6600	-557	-7,78	-2194	-24,95
Інші витрати	522	465	266	-199	-	-256	-49,04
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	7550	-5919	25056	30975	x	17506	231,86
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-1444		-3831	3831	-	2387	165,30
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	6106	-5919	21225	27144	x	15119	247,61

Джерело: складено за даними підприємства

Аналізуючи фінансові результати підприємства «Куп'янський МКК» за 2017-2019 роки відмітимо, що у 2018 році підприємство отримало значну суму збитку, що зумовлено значним зростанням собівартості реалізованої продукції, зростанням адміністративних та витрат на збут. В той же час, у 2019 році отримано 21225 тис.грн. чистого прибутку проти 6106 тис.грн. у

2017 році. Загалом, за аналізований період обсяг чистого доходу від реалізації продукції збільшився на 6,58% а собівартість на 7,76%, що вплинуло на зменшення валового прибутку на 0,57%, обсяг інших операційних доходів зріс на 20,24%, суттєво збільшились витрати на збут, загалом на 31,64%. За аналізований період приріст фінансового результату від операційної діяльності склав 92,66%, частково завдяки значному зменшенню інших операційних витрат на 42,94%.

В табл. 2.6 проаналізуємо ліквідність та платоспроможність досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.6

**Оцінка ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Куп'янський
молочноконсервний комбінат»**

Показники	Норматив	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсол. відх.,+-	
					2019/2018pp	2019/2017pp
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25-0,5	0,04	0,008	0,035	0,027	-0,005
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,0-2,0	1,34	1,06	1,02	-0,04	-0,32
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,25-0,5	1,28	1,03	0,98	-0,05	-0,3
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	-	33433	7693	2417	-5276	-31016
Коефіцієнт фінансової незалежності	>0.5	0,47	0,46	0,56	0,1	0,09
Коефіцієнт фінансової залежності	<0.5	0,53	0,54	0,44	-0,1	-0,09
Коефіцієнт фінансування (або фінансового ризику)	<1.0 зменшення	1,1	1,18	0,78	-0,3	-0,32
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	>0,1	0,26	0,06	0,02	-0,04	-0,06
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,5збільшення	0,26	0,06	0,016	-0,044	-0,244

Джерело: складено за даними підприємства

Аналізуючи ліквідність ПрАТ «Куп'янський МКК» за 2017-2019 роки відмітимо, що дане підприємство є ліквідним та платоспроможним. У

підприємства вистачає оборотного капіталу, і відповідно господарська діяльність проводиться за рахунок власного фінансування. Фінансова залежність була більше нормативу у 2017-2018 роках, у 2019 році ситуація поліпшилась. Показники поточної та загальної ліквідності так і платоспроможності відповідають нормативним окрім забезпеченості власним оборотним капіталом обсяг якого значно зменшився за аналізований період.

В табл. 2.7 проаналізуємо ділову активність підприємства «Куп'янський МКК» за 2017-2019 роки.

Таблиця 2.7

Оцінка ділової активності ПрАТ «Куп'янський молочноконсервний комбінат» за 2017-2019 роки

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсол. відх.,+-	
				2019/2018рр	2019/2017рр
Коефіцієнт оборотності					
Активів	3,36	3,38	3,81	0,43	0,45
Оборотних активів	7,09	7,31	10,28	2,97	3,19
Запасів	11	10,6	14,51	3,91	3,51
Дебіторської заборгованності	23,05	26,34	41,13	14,79	18,08
Кредиторської заборгованності	9,5	7,81	10,5	2,69	1,0
Власного капіталу	7,09	7,37	6,8	-0,57	-0,29
Термін обороту					
Активів	109	108	96	-12	-13
Оборотних активів	51	50	35	-15	-16
Запасів	33	34	25	-9	-8
Власного капіталу	51	49	54	+5	3
Строк погашення					
Дебіторської заборгованності	16	14	9	-5	-7
Кредиторської заборгованності	38	47	35	-8	-3
Тривалість операційного циклу	49	48	34	-14	-15

Джерело: складено за даними підприємства

За аналізований період 2017-2019 роки підприємство «Куп'янський МКК» значно поліпшила ділову активність. Так, термін обороту активів зменшився на 13 днів і на кінець 2019 року склав 96 днів, оборотних активів

зменшилась на 16 днів, і на кінець 2019 року склала 35 днів, запасів зменшилась на 8 днів і склала на кінець 2019 року 25 днів, власного капіталу збільшилась на 3 дні і склала на кінець 2019 року 54 дні. Термін погашення як кредиторської так і дебіторської заборгованості зменшився на 3 та 7 днів відповідно.

Загалом тривалість операційного циклу підприємства «Куп'янський МКК» має значне зменшення з 49 днів у 2017 році до 34 днів у 2019 році, що вказує на значне поліпшення ділової активності досліджуваного підприємства, особливо у 2019 році проти 2018 року.

Отже, предметом діяльності підприємства «Куп'янський МКК» є виробництво молочно – консервної продукції, зокрема згущеного молока з цукром, за виробництвом якого підприємство займає 12% національного ринку. У 2019 році підприємство експортувало 14,5% виробленої продукції. У обсягу виробництва на кінець 2019 року сухі молочні продукти мали частку 36%, продукція з незбираного молока – 31%, згущені молочні консерви -22% та мало вершкове 11%.

2.3. Особливості інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський МКК» як основа забезпечення конкурентоспроможності

Одними з вирішальних факторів благополуччя і розвитку виробництва є випуск продукції високої якості і розширення асортименту. Виробництво традиційних функціональних молочних продуктів в даний час особливо потребує якісної сировини і харчових інгредієнтів.

В Україні, як і в світі в цілому, кисломолочна продукція є популярним продуктом. Основними сегментами кисломолочної продукції на ринку України є: сметана, ряжанка, маслянка, кисломолочні продукти для дитячого харчування, йогурт і кефір. Ринок кисломолочної продукції залежить від сировинної бази - одним з визначальних чинників його розвитку є обсяг випуску молока. Сировинна політика підприємства «Куп'янський МКК» - це

досвід, який охоплює весь технологічний процес від ферми до отримання молока у виробничі цехи комбінату. 100% молока, яке надходить на підприємство «Куп'янський МКК»- це молоко виключно з молочних ферм Харківської, Луганської, Донецької областей (табл.2.8). Співпраця з молочними фермами полягає не тільки в пропозиції кращої ціни за молоко вищого і першого сорту [45]. Підприємство «Куп'янський МКК» надає професійну допомогу в технічному оснащенні майданчиків прийому і зберігання молока танкерами-охолоджувачами шведської компанії "De Laval", технічний сервіс та забезпечення витратними матеріалами, а так само забезпечення миючими та дезінфікуючими засобами.

Молоко-сировина - є ключовим моментом у технологічному процесі. Фахівцями підприємства «Куп'янський МКК» здійснюється ретельний контроль на всіх етапах: від виробництва молока на молочних фермах до його прийому на комбінат. Високі вимоги до приймання молока регламентується державним нормативним документом ДСТУ 3662-97[45].

Таблиця 2.8

**Сировинна зона та здавачі молока підприємства «Куп'янський
молочноконсервний комбінат»**

Радіус доставки молока-сировини	220 кілометрів
Харківська область	69,5%
Луганська область	27%
Донецька область	3,5%
Середньодобова поставка 208 тонн/сутки	Залежно від сезону обсяг варіюється від 170 до 270 тн / добу
55 молоковозів	Загальний тоннаж молоковозів 300 тн
85 танка-охолоджувача комбінату на крупно- і дрібнотоварних фермах	Загальний тоннаж - 196 тн
68 ферм, які співпрацюють з комбінатом	100% обсягу поставки молока

Джерело: складено за матеріалами підприємства

Підприємство «Куп'янський МКК» в подальшому планує розширення виробництва за рахунок впровадження нових ліній упаковки продукції, модернізації виробництва, продовження роботи з впровадження енергозбереження та інше. Фінансування проектів відбуватиметься за

рахунок залучення фінансування у вигляді банківських довгострокових кредитів в розмірі 70% від вартості проектів, 30% за рахунок власних коштів підприємства «Куп'янський МКК». Крім того товариство активно впроваджує систему IFS Food (International Food Standard) міжнародний стандарт, який поширюється на всі етапи виробництва і переробки харчових продуктів, що дає змогу більш ефективно просувати власну продукцію на діючих та перспективних ринках збуту [45].

Підприємство «Куп'янський МКК» в найближчий час планує вихід на нові для себе ринки Китаю та Європи. Підприємство «Куп'янський МКК» здійснює управління ціновими ризиками шляхом моніторингу цінової ситуації на ринку, передбачає цінові коливання та заздалегідь корегує ціновій прайс.

Підприємство «Куп'янський МКК» прогнозує залучення кредитних ресурсів з огляду на свої фінансові можливості щодо погашення, строків погашення, валюти фінансування, можливості майнового забезпечення та 100% гарантії їх повернення. Ризики ліквідності прораховуються шляхом процесу бюджетування діяльності Товариства щодо доходів та витрат, у разі виявлення касових розривів планується залучення додаткових коштів шляхом збільшення кредиторської заборгованості, залучення короткострокового фінансування у вигляді овердрафтів, скорочення витрат, тощо.

Так, підприємство «Куп'янський МКК» реалізувало проект реконструкції відділення ферментації за рахунок інвестиційного кредиту. Загальна вартість проекту 3500тис.Євро, фінансування проекту 70% банк, 30% за рахунок власних коштів. Відсоткова ставка 7,9-6 % річних у Євро, строк погашення 5 років, до травня 2021 року. Товариство на постійній основі за власні кошти проводить ремонтні роботи з оновлення виробничих приміщень за 5 останніх років загальна сума інвестиції склали 30 млн.грн. Крім того протягом 2019 року було придбано у фінансовій лізінг 6 вантажних автомобілів на загальну суму 6444тис.грн., строк погашення 3 роки [45].

В табл.2.9 проаналізуємо ефективність діяльності досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.9

**Оцінка прибутковості/збитковості підприємства «Куп'янський
молочноконсервний комбінат» за 2017 -2019 роки,%**

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсол. відх.,+-	
				2019/2018pp	2019/2017pp
Рентабельність(збитковість) продажів	8,46	5,96	7,9	1,94	-0,56
Рентабельність (збитковість)продукції	9,25	6,33	8,58	2,25	-0,67
Рентабельність (збитковість)операційної діяльності	1,62	-0,2	2,94	3,14	1,32
Рентабельність(збитковість) сукупного капіталу	2,22	-2,2	8,18	10,38	5,96
Рентабельність(збитковість) власного капіталу	4,7	-4,8	6,84	11,64	2,14
Рентабельність (збитковість)інвестованого капіталу	4,23	-4,05	18,76	22,81	14,53

Джерело :розраховано автором за звітністю підприємства

Досліджуване підприємство за результатами господарської діяльності у 2019 році отримало значну суму чистого прибутку, що відповідно вплинуло на прибутковість сукупного, власного та інвестованого капіталу. В той же час, прибутковість продажів та продукції зменшилась на 0,56 п.п. та 0,67 п.п. відповідно, в результаті у 2019 році проти 2018 року відмічена значна позитивна динаміка показників рентабельності.

Підприємство «Куп'янський МКК» в подальшому протягом 3 наступних років планує інвестиції в впровадження нових ліній упаковки продукції та модернізацію виробництва, загальна сума складатиме 3000тис.Євро. Фінансування проектів відбуватиметься за рахунок залучення фінансування у вигляді банківських довгострокових кредитів в розмірі 70% від вартості проектів, 30% за рахунок власних коштів, процента ставка не більше ніж 6-8% річних , термін погашення протягом 5-7років.

Крім того підприємство «Куп'янський МКК» буде продовжено поточний ремонт основних виробничих засобів, придбання обладнання,

реконструкція основних виробничих цехів. В 2020 році планується введення в експлуатацію виробничого обладнання на загальну суму понад 40000 тис.грн. в тому числі за рахунок кредитних коштів 17000тис.грн.

Підприємство «Куп'янський МКК» самостійно фінансує діяльність за рахунок отриманого прибутку, а у разі потреби залучає банківські кредити.

Придбання обладнання підприємства «Куп'янський МКК» фінансується частково за рахунок власних коштів до 30%, та за рахунок кредитних ресурсів до 70%.

Підприємство «Куп'янський МКК» постійно оновлює асортимент продукції. Так, у 2020 році було впроваджено виробництво у березні натуральний питний йогурт ТМ «Заріччя» 1,5% жиру зі смаком лайму, де використано оригінальне поєднання молочного смаку йогурту та соковитого лайму. Йогурт виготовлений тільки з натуральних інгредієнтів і має зменшений вміст цукру та жиру тому ідеально підійде для людей хто стежить за своєю фігурою [45].

У липні 2020 року було впроваджено виробництво «СирОК «Дитячий» солодкий з ароматом ванілі»:

- 100% натуральні інгредієнти: сир кисломолочний, вершки, цукор, ванілін;
- ніжна консистенція;
- ідеальна разова порція;
- смачний та корисний десерт!

Підприємство "Куп'янський молочноконсервний комбінат" продовжує активну участь в міжнародних виставках. У 2018 року комбінат взяв участь у виставці «Alimentaria 2018», яка проходила в м Барселона (Іспанія). Це вже друга участь компанії на даній виставці. На стенді були представлені зразки згущеного молока, сухого молока, масла солодковершкового та ультрапастеризованого молока. За весь період виставки було отримано понад 50 контактів на постачання молочної продукції в країни Латинської Америки, Африки, Європи. Комбінат брав участь на форумі присвяченому розвитку

B2B напрямки в Європі, а так само нових трендів у власних торгових марок мереж [45].

Проведемо SWOT аналіз підприємства «Куп'янський МКК» в табл.2.10.

Таблиця 2.10

SWOT - аналіз підприємства «Куп'янський молочноконсервний комбінат»

Сильні сторони:	Ринкові можливості:
<ul style="list-style-type: none"> - сильна позиція у специфічних ринкових сегментах, відомий лідер; - сприяння зростанню чисельності цільових груп споживачів чи їх лояльності; - можливості захисту від конкурентів; - достатні фінансові ресурси; - вищі за середні технологічні та інноваційні навички; - добре вивчений ринок, потреби покупців; - активне впровадження інноваційних технологій - стабільна торгова мережа; - довгострокові контракти з постачальниками 	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток економіки країни; - євроінтеграція як основа збільшення масштабів бізнесу; -соціально-політична стабільність; - стабільне та обґрунтоване законодавство; - -обслуговування додаткових груп споживачів; - входження у нові ринки (сегменти); - розширення виробництва для задоволення потреб споживачів; - можливість руху в бік привабливіших стратегічних груп; - самозаспокоєність ключових конкурентів; - швидке зростання ринку
Слабкі сторони:	Ринкові загрози:
<ul style="list-style-type: none"> - динамічна та агресивна конкуренція з боку ключових конкурентів; - постійна конкуренція з конкурентами-підробниками; - негнучка цінова політика, витратний метод установа цін; - менш гнучка цінова політика ніж у конкурентів; -високі ціни; 	<ul style="list-style-type: none"> - інфляція; - військові дії та соціально-політична нестабільність у сусідніх країнах та інших регіонах світу; - значна ймовірність появи нових конкурентів (у т. ч. іноземних); - проблеми під час укладання договорів із постачальниками й споживачами; - негативні демографічні зміни; - нестабільність валютного курсу.

Джерело: власна розробка

Проблеми, які впливають на діяльність підприємства «Куп'янський МКК», це проблеми, пов'язані із внутрішньою політикою держави: збільшення цін на енергоносії, поглиблення платіжної кризи в Україні, нестабільність валютного курсу, зростання цін на сировину та енергоносії, коливання купівельної спроможності населення при нестабільній фінансовій ситуації у державі, сезонність, велика конкуренція на ринку збуту. Послаблення ролі держави у розвитку роздрібно́ї торгівлі, порушення цінової

політики, нерозвиненість ринкових відносин в сфері виробництва мають значний негативний вплив на діяльність підприємства «Куп'янський МКК». Також істотними проблемами, що впливають на діяльність підприємства «Куп'янський МКК» є зміни в податковому законодавстві. Ступінь залежності від законодавчих або економічних обмежень доволі значна.

Певний вплив на діяльність підприємства «Куп'янський МКК» мають фінансово-економічні, виробничо-технологічні та соціальні фактори. До головних комерційних ризиків на внутрішніх ринках слід віднести: конкуренцію, діяльність законодавчих та виконавчих органів влади. До головних проблем, які впливають на діяльність підприємства «Куп'янський МКК» на зовнішніх ринках слід віднести: високу конкуренцію; цінову нестабільність; зміни законодавства (введення нових правил, зміни функціонування дозвільної системи, тарифне та податкове законодавство); антидемпінги та підробки.

На зарубіжних ринках молоко із зайчиком користується попитом і у зв'язку з цим інші виробники використовують в дизайні етикетки відозмінене зображення «зайчика», щоб ввести в оману споживача, який по «зайчику» ідентифікує для себе продукт як продукт виробництва підприємства «Куп'янський молочноконсервний комбінат». Підприємство «Куп'янський МКК» захищає свої права інтелектуальної власності від недобросовісної конкуренції[45]. Комбінат співпрацює із зовнішніми юридичними компаніями для захисту своїх прав на ринку України і в зарубіжних країнах, де поставляється продукція комбінату. Дана робота спрямована на захист споживача згущеного молока ТМ «Заріччя» від фальсифікату і підробок, коли етикетка та упаковка настільки схожі з оригінальним продуктом, що споживач сприймає підробку як продукцію ТМ «Заріччя». В той же час, підприємство «Куп'янський МКК» проводить постійну боротьбу з фальсифікацією продукції. Відомі бренди які користуються лояльністю споживача завжди підроблювали. Молоко незбиране згущене з цукром «Преміум» Заріччя» - так само стало об'єктом підробок більшості

українських виробників. Символом ТМ «Заріччя» є «зайчик». Недобросовісні виробники видозмінюють логотип підприємства «Куп'янський МКК» і видають своє згущене молоко під ТМ «Заріччя».

Торговий дім «Молочна слобода» здобув перемогу в номінації «Краща якість» Національної премії «Private Label-2019». Нагородження переможців відбулося 29 серпня в рамках XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Private Label-2019: Формула синергії ритейлера і постачальника». Ініціатором і організатором Події виступає В2В Медіа-група TradeMasterGroup. Переможці Національної премії для виробників FMCG-товарів були визначені шляхом голосування, в якому взяли участь представники провідних мереж роздрібної торгівлі [45].

Підприємство «Куп'янський МКК» та ТОВ «ТД «Молочна слобода» мають більше 12 років досвіду роботи у виробництві продукції під власними торговими марками замовника. Замовниками є такі компанії як: «METRO», «АТБ-Маркет», «Віктор і К» та ін. За цей час було розроблено програму, яка мінімізує терміни по введенню СТМ.

Отже, у 2018 році підприємство отримало значну суму чистого збитку, що вплинуло на ефективність діяльності та конкурентоспроможність підприємства. В той же час у 2019 році отримано значну суму чистого прибутку у сумі 21,1 млн.грн. Підприємство постійно оновлює асортимент продукції, проте має суттєві проблеми з підробкою продукції, що має значний вплив на зниження конкурентоспроможності підприємства.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

3.1. Прийняття управлінського рішення щодо поліпшення інноваційного розвитку підприємства

Всі управлінські рішення щодо інноваційного розвитку підприємства найтіснішим чином пов'язані між собою і мають прямий або непрямий вплив на кінцеві результати господарської діяльності підприємства в цілому. Тому, на наш погляд, інноваційний розвиток має розглядатися як комплексна функціональна керуюча система, що забезпечує розробку взаємозалежних управлінських рішень, кожне з яких вносить свій внесок в загальну результативність господарської діяльності підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

В табл.3.1 розробимо процес управлінського рішення для вдосконалення інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський молочно –консервний комбінат».

Таблиця 3.1

Процес управлінського рішення для вдосконалення інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський молочно –консервний комбінат»

Етапи	Сутність	Рівень, виконавці
1	2	3
1.Підготовка та прийняття рішення	Необхідність підтримання іміджу підприємства зумовлює необхідність виробництва нової продукції	Генеральний директор,заст.директора з комерційних питань
2.Реалізація рішення	Аналіз ринку нових видів молочної продукції	Відділ збуту
	Визначення вільної частки ринку та перспективних видів продукції	Відділ збуту
	Розроблення рецептури	Виробничо –технічна лабораторія
	Організація рекламної компанії	Відділ збуту
	Виробництво пробної партії	Начальник виробництва

Продовження таблиці 3.1

3.Оцінка результатів	Запуск у постійне виробництво	Начальник виробництва, виробничо –технічна лабораторія
	Оцінка ефективності виробництва	Відділ прогнозування економічного розвитку виробництва та фінансів

Для підтримання конкурентоспроможності та іміджу ПрАТ «Купянський МКК» зобов'язаний використовувати інноваційні технології та розширювати продуктивний портфель підприємства. Основне рішення по даному питанню приймає тільки генеральний директор підприємства на основі пропозицій начальника відділу збуту.

Відділ збуту аналізує ринок молочний продуктів та визначає вільні ринкові ніші, які могла б заповнити продукція підприємства «Куп'янський МКК», тим паче, що відомий салоган підприємства «Якість – наша традиція» вказує, що підприємство виробляє тільки якісну продукцію.

Далі, виробничо –технологічна лабораторія підприємства розробляє необхідну рецептуру, за необхідності подають на затвердження до Держстандату та виробляється пробна партія продукції.

В цей час, відділ збуту організує активну рекламну компанію, наприклад дегустації в супермаркетах АТМ, «Сільпо», «Фуршет» та інших з опитуванням споживачів щодо їх уподобань.

В разі позитивних результатів продукція ставиться на поточне виробництво з постійним контролем зі сторони начальника виробництва та виробничо –технічної лабораторії.

Оцінка ефективності виробництва нової інноваційної продукції покладена на відділ прогнозування економічного розвитку виробництва та фінансів.

Політика асортиментів товару - це одне з найголовніших напрямків діяльності кожного підприємства. Цей напрямок набуває особливої актуальності в нинішніх умовах переходу до ринкової економіки, коли до

товару з боку споживача висуваються підвищені вимоги щодо якості та асортименту, і від ефективності роботи підприємства з виробленим товаром залежать всі економічні показники. Як свідчить світовий досвід, лідерство в конкурентній боротьбі отримує той, хто найбільш компетентний в асортиментній політиці, володіє методами її реалізації і може максимально ефективно управляти цією політикою [12, с.110].

До основних факторів, що визначають асортимент продукції підприємства «Куп'янський МКК», необхідність зміни і розширення товарної номенклатури, відносяться:

- науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки в даній галузі, які носять, як правило, прикладний характер і покликані використовувати вже освоєні теоретичні знання для впровадження їх у виробництво і для створення нових, вдосконалених товарів та технологічних процесів з урахуванням вимог конкретних сегментів ринку;

- зміни, що відбуваються в товарному асортименті підприємств-конкурентів, що випускають аналогічну продукцію, які також працюють над оптимізацією товарної номенклатури, оновленням товарного асортименту;

- зміни попиту на вироблену продукцію, що вимагають чіткого керівництва діяльністю підприємства «Куп'янський МКК» і розробки відповідних заходів та товарної політики, які б дозволяли протистояти звуженню ринку і вміло користуватися розширенням ринкових можливостей;

- бажання і перевагу покупців, особливо харчових якісних продуктів;

- оптимальність продажів через збутову мережу декількох видів товарів одночасно, що скорочує витрати обігу і привертає оптовиків і роздрібних торговців, оскільки збільшується обсяг реалізації товарів в розрахунку на один візит покупця, відбувається економія на престижну рекламу, знижується ризик з обмеженим колом продукції та ін.;

- розвиток торгівлі за спеціальними замовленнями окремих споживачів, які передбачають індивідуальне виготовлення продукції заданих властивостей і характеристик (надалі ці індивідуальні модифікації можуть

стати доповненням товарного асортименту, що сприяє розширенню товарної номенклатури підприємства);

- прагнення уникнути наявності невикористаних або незавантажених потужностей за рахунок виробництва інших, додаткових видів продукції, прагнення вести розширене відтворення і направляти одержуваний прибуток на освоєння нових товарів, які в подальшому повинні принести підприємству нові прибутки і нове розширення виробництва і номенклатури продукції;

- бажання використовувати побічні продукти для виробництва нових видів продукції і підвищити загальну ефективність діяльності підприємства, оскільки вкрай не вигідно випускати побічні продукти в відходи, і ін [15].

Крім перерахованих вище факторів, які, будучи зовнішніми, служать стимулами для розширення товарної номенклатури продукції підприємства «Куп'янський МКК», саме харчове виробництво в рамках маркетингової стратегії повинна проводити активну товарну політику і планувати розширення і оновлення товарного асортименту. Товарна політика вимагає зміни в тому випадку, якщо протягом тривалого періоду спостерігаються надлишкові виробничі потужності; основний прибуток дають тільки кілька товарів, немає достатньої кількості товарів, що відповідають можливостям ринку і обсягом висунутого попиту; продажу і прибуток фірми постійно знижуються.

Ось чому головним принципом інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський МКК» повинна стати завдання організації систематичного планування товарної номенклатури та розширення асортименту. Тільки в цьому випадку підприємство може поліпшити свої економічні показники, бути конкурентоспроможними та поліпшити використання трудових та фінансових ресурсів.

Процес планування та розширення асортименту продукції визначається як планування всіх видів діяльності, спрямованих на відбір виробів для майбутнього виробництва і на приведення технічних, функціональних і естетичних властивостей цих виробів в найбільш повну відповідність до

вимог потенційних споживачів. Мистецтво планування та розширення асортименту продукції полягає в умінні втілювати вже наявні або потенційні технічні та матеріальні можливості в продуктах, які, приносячи виробникові прибуток, володіють споживчою цінністю, яка задовольняє покупця. Іншими словами, виробник не просто зайнятий створенням і виробництвом нових товарів, але також формуванням клієнтури і задоволення її специфічних потреб [17].

До завдань систематичного планування нового асортименту підприємства «Куп'янський МКК» відносять:

- задоволення запитів споживачів - один з основних принципів маркетингу, який відповідає завданню глибокої сегментації і диференціації ринку і забезпечує тісний зв'язок зі споживачами;

- оптимальне використання технологічних знань і досвіду підприємства;

- оптимізація фінансових результатів підприємства - формування нового асортименту засновано на очікуваній рентабельності та величині прибутку;

- завоювання нових покупців шляхом розширення сфери застосування існуючої виробничої програми. Цей підхід досить консервативний, тому що розрахований на короткострокові результати і передбачає подовження життєвого циклу застарілих виробів за рахунок знаходження нових ринків збуту [29].

Формуванню нового асортименту передують розробка підприємством асортиментної концепції. Це спрямована побудова оптимальної асортиментної структури, товарної пропозиції, при цьому за основу приймаються, з одного боку, споживчі вимоги певних груп (сегментів ринку), а з іншого, - необхідність забезпечити найбільш ефективне використання підприємством сировинних, технологічних, фінансових та інших ресурсів з тим, щоб виробляти продукцію з низькими витратами.

Розширення асортименту підприємства «Куп'янський МКК» є безперервним процесом, що продовжується протягом всього життєвого циклу продукції, починаючи з зародження задуму про створення нового виробу і закінчуючи зняттям його з виробництва. Інакше кажучи, підприємство не може довго поставляти на ринок одну і ту ж продукцію. Тому постійне новаторство у випуску продукції - обов'язкова умова виживання підприємства в умовах сучасного ринку.

Отже, напрями інноваційного розвитку для поліпшення конкурентоспроможності підприємства «Куп'янський МКК» повинні сприяти максимальному використанню людського капіталу та забезпечувати багатократне підвищення ефективності економічної діяльності підприємства, тому, основними шляхами є розширення асортименту продукції з використанням інноваційних технологій зменшення витрат, збільшення обсягу реалізації а відповідно і прибутковості та конкурентоспроможності досліджуваного підприємства. переорієнтація на інші ринки збуту.

3.2. Обґрунтування доцільності реалізації заходів

Інновації у виробництві молочної продукції – це основа конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, вони повинні стати орієнтиром для виробників на шляху підвищення їх конкурентоспроможності, що є сьогодні особливо актуальним на ринку молока та молочної продукції.

Молоко і молочні продукти традиційно асоціюються з корисною, здоровою їжею. І дійсно, молочні продукти - відмінні джерела повноцінного білка, кальцію, а також вітамінів В₂, А і D. Однак для задоволення потреби в цих речовинах необхідно щодня випивати трохи більше 1 л звичайного молока. Щоб підвищити біологічну цінність молочних продуктів, виробники додають до молока суміш з 12 найважливіших вітамінів. Стакан такого

збагаченого молока містить практично половину норми необхідних мікронутрієнтів [13, с.98].

Молоко з лактулозою це унікальний продукт для підтримки здоров'я і імунітету людини. Лактулоза має яскраво виражені пребіотичні властивості, тобто вона стимулює зростання і активність корисної мікрофлори кишечника, тим самим надаючи благотворний ефект на роботу травної системи і організму людини в цілому. Молоко з лактулозою - ідеальний продукт для тих, хто бореться з дисбактеріозом кишечника і відновлює імунітет під час і після лікування антибіотиками. Рекомендована добова доза лактулози (2 г) міститься 200 г молока з лактулозою, тобто в одній упаковці. Така доза пребіотика допоможе відновити природний баланс мікрофлори кишечника і нормалізувати його роботу [48].

Всі речовини, без яких сучасній людині важко уявити життя, колись були нікому невідомі. Лактулоза в наше життя увійшла порівняно недавно - в 1929 році. Точніше тоді вона увійшла в життя дослідників, які вивели і описали нову речовину, отриману після впливу на молоко теплом і лугом.

Двома десятиліттями пізніше вчені знайшли в жіночому молоці речовину, від якого біфідобактерії розросталися з неймовірною швидкістю. Це була лактулоза. А ось перше застосування препарату в медичній практиці відносять до 1951 року. Тоді молочний засіб використовували як ліки проти ентеритів. Але всі ці роки лактулоза жила без імені. Лише в 1957 році речовина отримала свою офіційну назву [13, с.64].

Лактулоза - це ізомер молочного цукру (лактози) і виробляється вона з того ж молока за такою схемою: з молока при виробництві сиру виходить молочна сироватка, з сироватки витягується лактоза (молочний цукор), а з лактози виробляється лактулоза - рідкий, солодкуватий на смак світло-жовтий концентрат. Численні дослідження лактулози довели її лікувальні та профілактичні властивості. Збагачуючи молоко лактулозою, ми нічого чужорідного, не сумісного з молоком, в молоко не додаємо, не змінюємо його природу, а лише підсилюємо лікувально-профілактичні

властивості. Постійне вживання такого молока і продуктів з нього сприяє стимулюванню зростання власної корисної кишкової мікрофлори людини, нормалізує функціональну діяльність кишечника, сприяє засвоєнню кальцію і благотворно впливає на загальну опорність організму, захищаючи його від інфекцій, пухлин і дисбактеріозу. Лактулоза - це свого роду «підсилювач користі» молока і молочних продуктів, її містять. Та й лікарі стверджують, що кожна людина щодня потребує 3-4 грама лактулози, яка, по суті, є ліками від старості [13, с.73].

Молоко з лактулозою підходить для дітей від 9 місяців. Завдяки білкам, кальцію, вітамінів, ферментів і лактулози молоко швидко засвоюється дитячим організмом, покращує обмін речовин і зміцнює імунітет.

Нами було проведено опитування потенційних споживачів в супермаркеті «Фуршет» у місті Харкові на предмет ознайомлення якостей продукції з лактулозою.

В опитуванні прийняло участь 100 осіб, середній вік опитаних 35 років, за статтю: 35% чоловіки та 65% -жінки.

Практично всі респонденти ознайомлені з продукцією підприємства, опитані відзначали високу якість кефіру, молока, сметани та солодко вершкового масла ТМ «Молочна слобода», згущене молоко ТМ «Заріччя».

В той же час, споживачі відмітили, що на полицях магазинів переважно згущене молоко підприємства а іншої продукції досить мало.

Щодо продукції з лактулозою респонденти не досить ознайомлені з цим видом продукції(рис.3.1). Переважно опитувані споживачі чули про дану добавку, але для чого вона їм невідомо, переважно жінки відповіли що даний продукт використовують для маленьких дітей для поліпшення травлення, а що він необхідний вагітним жінкам та людям поважного віку відомо було небагатьом.

Серед відомих торгових марок молочної продукції з лактулозою споживачі називали ТМ «Лактонія» та ТМ «Злагода»(рис.3.2), деякі згадали що на полицях магазинів бачили продукцію італійського виробництва.

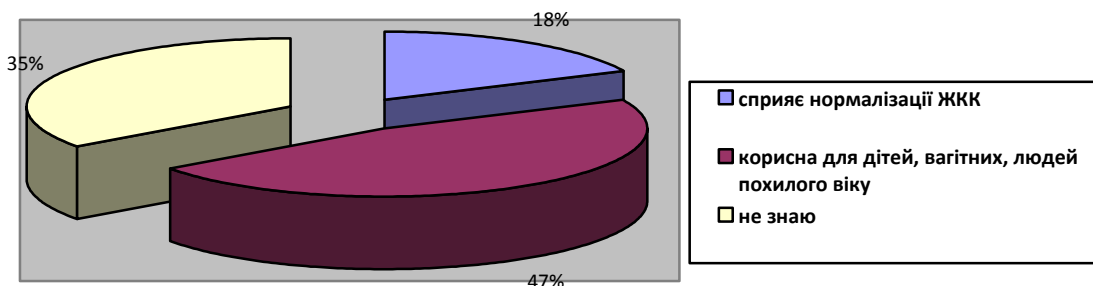

Рис.3.1. Ознайомлення споживачів з корисними властивостями лактулози

Джерело: складено автором за опитуванням споживачів

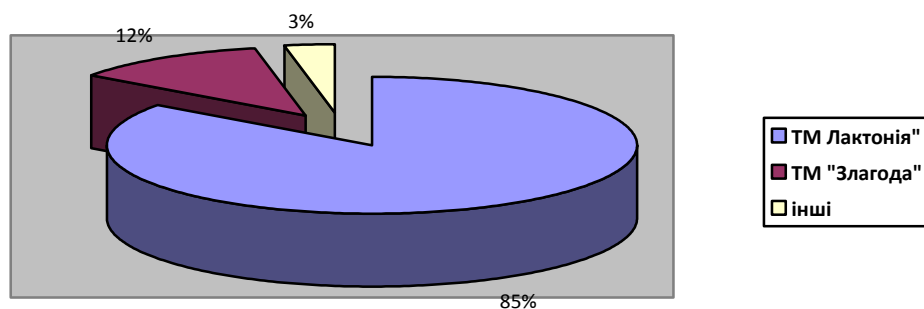

Рис.3.2. Відомі виробники молочної продукції з лактулозою

Джерело: складено автором за опитуванням споживачів

Як бачимо на рис.3.2 споживачам відома переважно ТМ «Лактонія».

З 65 осіб яким відомо про позитивні якості впливу на людський організм лактонії 62 особи постійно купують молочну продукцію з лактонією по кілька разів на місяць, хоча могли б і частіше. Причиною цьому є відсутність на полицях магазинів даної продукції, досить вузький асортимент, досить тяжко знайти дану продукцію у магазинах, продукція переважно іноземного(італійського) виробництва (рис.3.3).

Побажаннями споживачів були збільшити виробництва продукції з лактулозою, зокрема і на підприємстві «Куп'янський МКК», проводити інформаційну компанію щодо корисності даного продукту.

Отже, напрямами вдосконалення інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський МКК» є розширення асортименту молочної продукції, зокрема

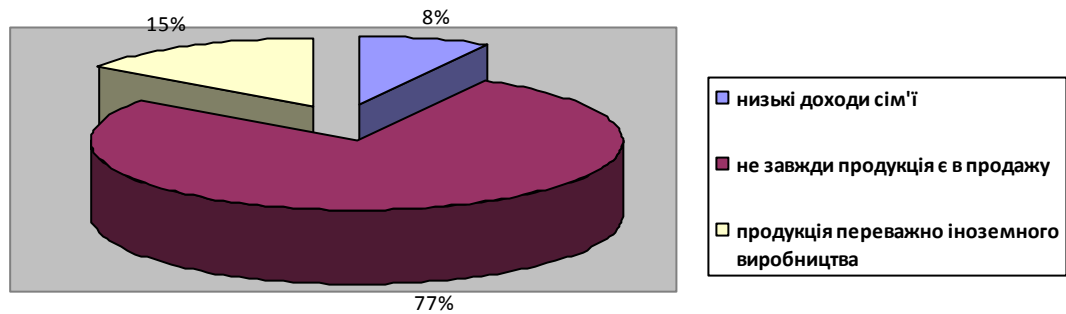

Рис.3.3. Що заважає споживачам купувати продукцію з лактонією частіше

Джерело: складено автором за опитуванням споживачів

за рахунок виробництва молока з лактулозою, яка є необхідною добавкою до здорового харчування, адже молочну продукцію з лактулозою випускає в Україні тільки ТМ «Злагода» та ТМ «Лактонія».

3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники діяльності підприємства

Так, як пропонується до виробництва продукція є новою для підприємства (інноваційною), адже буде змінено її склад, а відповідно. і функціональні характеристики. Першою стадією життєвого циклу пропонуваної продукції буде зародження. На даному етапі здійснюється реалізація ідеї. Починається виробництво товару з їх подальшою реалізацією і самостійним функціонуванням на ринку. Ця стадія є головною, але в той же час найбільш складною і витратною по грошам. На розробку і випуск інноваційного продукту витрачаються колосальні суми, що пов'язано з серйозними ризиками. Прибутковість і перспективи нововведення на ринку залежать від рівня його необхідності, важливості для споживача і наявності конкуренції в сфері застосування інновації.

Але так як споживач вже ознайомлений з функціональними властивостями молочної продукції з лактулозою, ми сподіваємося що стадія зародження займе небагато часу і досить швидко перейде у стадію зростання.

Якщо інноваційний продукт стане цікавий споживачеві і знайде відгук у достатньої кількості користувачів, то він швидко перейде в стадію зростання. Починається період окупності за рахунок підвищення прибутку від реалізації продукту. Тривалість стадії зростання обмежується часом від моменту, коли продукт користується найбільшим попитом до насичення їм ринку. Саме на цьому етапі варто зосередити увагу на маркетингу та просуванні продукції.

Для налагодження ефективного виробництва необхідно наявність стабільно працюючої виробничої бази, виробництво функціональних кисломолочних продуктів з фітокомпонентами і пребіотиками може бути реалізовані в рамках вже існуючого виробництва.

При оцінці техніко-економічних показників і оптимізації виробництва, а також виробництва нових видів продукції найбільш важливими критеріями є мінімум витрат на виробництво, який відображений в показниках собівартості і максимум прибутку, обумовленої стратегією ціноутворення. Пропоновані технології можуть бути реалізовані на технологічній лінії виробництва молочних продуктів з установкою додаткового обладнання. За функціональний продукт приймемо новий продукт, за традиційний – кефір ТМ «Молочна слобода».

Розрахунок виробничої собівартості функціонального молочного продукту з фітокомпонентами і сиропом лактулози і оцінка рентабельності виробництва наведені в цінах на перше півріччя 2020 року.

Сировина і основні матеріали визначали виходячи з норм витрат сировини і основних матеріалів відповідно до рецептури (табл. 3.3).

Допоміжні матеріали. З урахуванням дослідних виробок встановлені величини витрат за статтею допоміжні матеріали, відповідні 10% суми витрат на сировину і основні матеріали.

Транспортно-заготівельні витрати. З урахуванням того, що частина сировини необхідної для вироблення продукту отримана на тому ж підприємстві, транспортні витрати будуть полягати в доставці закупуваної сировини і матеріалів і складати 7% від їх ціни.

Таблиця 3.3

**Рецептура кисломолочних продуктів з масовою часткою жиру 1,5%
(на 1000 кг суміші, без урахування втрат)**

Найменування сировини	Витрата сировини, кг	
	функціональний продукт	традиційний продукт
Молоко коров'яче (М.ч. жиру 3,6%)	416,60	416,60
Знежирене молоко (М.ч. жиру 0,05%)	458,40	553,40
Сухі плоди глоду	50,00	-
Амарантове борошно	30,00	-
Масло виноградних кісточок	10,00	-
Сироп лактулози	5,00	-
Закваска	30,00	30
Разом	1000,00	1000,00

Допоміжні матеріали (V_m) визначимо за формулою:

$$V_m = S \cdot 0,1 = 39\,553,00 \cdot 0,1 = 3\,955,30 \text{ грн}, \quad (3.1)$$

де V_m - допоміжні матеріали, грн;

S - разом, витрати на сировину і матеріали без урахування допоміжних матеріалів і транспортно-заготівельних витрат, грн.

$$U_{m(\Phi\P)} = 39\,553,00 \cdot 0,1 = 3\,955,30 \text{ грн.}$$

$$U_{m(\Gamma\P)} = 17\,048,00 \cdot 0,1 = 1\,704,80 \text{ грн.}$$

Таблиця 3.4

**Розрахунок витрат за матеріалами і транспортно-заготівельних витрат
для виробництва 1000 кг кисломолочних продуктів**

Найменування сировини	Ціна, грн / кг	Витрата сировини, кг / 1000 кг		Сума, грн	
		ФП	ТП	ФП	ТП
Молоко коров'яче	19,00	416,60	416,60	7 915,40	7 915,40
Знежирене молоко	14,00	458,40	553,40	6 417,60	7 747,60
Сухі плоди глоду	153,00	50,00	-	7 650,00	-
Амарантове борошно	196,00	30,00	-	5 880,00	-
Масло виноградних кісточок	668,00	10,00	-	6 680,00	-
Сироп лактулози	725,00	5,00	-	3 625,00	-
Закваска (шт)	1385,00	1,00	1,00	1 385,00	1 385,00
Разом (S)				39 553,00	17 048,00
Допоміжні матеріали (V_m) (10%)			3 955,30	1 704,80	
Транспортно-заготівельні витрати (T_p) (7%)		2 768,71	1 193,36		
Разом на 1000 кг продукту				46 277,01	19 946,16
Разом на 1 кг продукту				46,27	19,94

Транспортно-заготівельні витрати (T_p) визначимо за формулою:

$$T_p = S \cdot 0,07 = 39\,553,00 \cdot 0,07 = 2\,768,71 \text{ грн}, \quad (3.2)$$

де T_p - транспортно-заготівельні витрати, грн;

S - разом, витрати на сировину і матеріали без урахування допоміжних матеріалів і транспортно-заготівельних витрат, грн.

$$T_{p(\text{ФП})} = 39\,553,00 \cdot 0,07 = 2\,768,71 \text{ грн.}$$

$$T_{p(\text{ТП})} = 17\,048,00 \cdot 0,07 = 1\,193,36 \text{ грн.}$$

У підсумку на сировину і матеріали, транспортно-заготівельні витрати пішло 46 277,01 грн на виробництва 1000 кг функціонального кисломолочного продукту, а в перерахунку на 1 кг склало - 46,27 грн, витрати традиційного продукту на 1 кг склали 19,94 грн.

Спеціальне обладнання. Для виробництва функціонального кисломолочного продукту необхідно придбати спеціальне обладнання, яке необхідно для екстракції плодів глоду і заварювання амарантового борошна.

Таблиця 3.5

Розрахунок витрат по спеціальному обладнанню з урахуванням амортизації

Найменування устаткування	кількість, шт	Ціна шт / грн	$C_{\text{с.ам.}}$, грн	$C_{\text{ам.ст.}}$, грн
Млин ДІМ-2 (Модель 1А10)	1	49 000,00	4 900,00	19,83
Екстрактор періодичної дії з мішалкою	1	680 000,00	68 000,00	275,30
Прес для віджиму з пневмоприводом	1	25 440,00	2 544,00	10,29
Нутч-фільтр	1	20 000,00	2 000,00	8,09
Заварювальна машина ХЗМ-200	1	265 000,00	26500,00	107,28
Разом на 1000 кг продукту				420,79
Разом на 1 кг продукту				0,42

Робочі дні (P_d) за рік визначаємо за формулою:

$$D = D_k - D_{\text{св/вих}}, \quad (3.3)$$

де D_k - кількість днів календарних за 1 рік;

$D_{\text{св/вих}}$ - кількість днів вихідних / святкових за 1 рік.

$$D = 365 - 118 = 247 \text{ днів.}$$

Термін експлуатації спеціального обладнання 10 років, амортизація становить 10% від вартості спеціального обладнання за 247 робочих днів.

Розрахунок річної амортизації проведемо за формулою:

$$Z_{\text{с.ам.}} = 0,1 \cdot G, \quad (3.4)$$

де $C_{\text{с.ам.}}$ - сума амортизації спеціального обладнання за 247 робочих днів;

G - вартість одиниці спеціального обладнання, грн.

$$Z_{\text{с.ам. млин}} = 0,1 \cdot 49\,000,00 = 4\,900,00 \text{ грн}$$

$$Z_{\text{с.ам. екстрактор}} = 0,1 \cdot 680\,000,00 = 68\,000,00 \text{ грн.}$$

$$Z_{\text{с.ам. прес}} = 0,1 \cdot 25\,440,00 = 2\,544,00 \text{ грн.}$$

$$Z_{\text{с.ам. фільтр}} = 0,1 \cdot 20\,000,00 = 2\,000,00 \text{ грн.}$$

$$Z_{\text{с.ам. зав. машини}} = 0,1 \cdot 265\,000,00 = 26\,500,00 \text{ грн.}$$

Виробництво функціонального кисломолочного продукту в 1 день - 1000 кг, тому розрахуємо час експлуатації спеціального обладнання - 1 день. В результаті амортизаційна вартість спеціального обладнання ($C_{\text{ам.ст.}}$) буде розраховуватися за формулою:

$$C_{\text{ам.ст.}} = 1 \cdot Z_{\text{с.ам.}} / 247 \quad (3.5)$$

$$C_{\text{ам.ст. млин}} = 1 \cdot 4\,900,00 / 247 = 19,83 \text{ грн.}$$

$$C_{\text{ам.ст. екстрактор}} = 1 \cdot 68\,000,00 / 247 = 275,30 \text{ грн.}$$

$$C_{\text{ам.ст. прес}} = 1 \cdot 2\,544,00 / 247 = 10,29 \text{ грн.}$$

$$C_{\text{ам.ст. фільтр}} = 1 \cdot 2\,000,00 / 247 = 8,09 \text{ грн.}$$

$$C_{\text{ам.ст. зав. машини}} = 1 \cdot 26\,500,00 / 247 = 107,28 \text{ грн.}$$

Таким чином, на спеціальне обладнання для виробництва 1000 кг функціонального продукту було витрачено 420,79 грн, в перерахунку на 1 кг продукту - 42 копійки.

Заробітна плата основних робітників. Розрахунок заробітної плати здійснювали для наступних працівників: майстер цеху, лаборант, робочий.

Технологічну трудомісткість виробництва 1 кг кисломолочного продукту визначаємо за формулою:

$$T_p = (P_p \cdot Ч) / O = (8 \cdot 3) / 1000 = 0,024 \text{ люд.-год. / л,} \quad (3.6)$$

де P_p - тривалість зміни, ч;

Ч - чисельність робітників, чол;

P_{po} - обсяг виробництва продукції в добу.

Розцінку на 1 кг готового продукту розраховували за формулою:

$$P_{ц} = T_{\text{годину}} \cdot T_p, \quad (3.7)$$

де T годину - годинна тарифна ставка.

Відрядні робочі ставки прийняли наступні: робочий - 42,00 грн/ год,

лаборант - 48,00 грн / год, майстер цеху - 55,00 грн / год.

$$P_{ц} = 42,00 \cdot 0,024 + 48,00 \cdot 0,024 + 55,00 \cdot 0,024 = 3,48 \text{ грн (на 1 кг продукту).}$$

Відрядний фонд заробітної плати розраховували за формулою:

$$З_{\text{відр}} = O_p \cdot P_{ц}, \quad (3.8)$$

де $P_{річ}$ - річний обсяг виробництва продукції, кг.

$$P_{річ} = O \cdot Д = 1000 \cdot 247 = 247\,000 \text{ кг} \quad (3.9)$$

де O - обсяг виробництва продукції в добу;

Д - число днів роботи підприємства в році (247 днів).

$$З_{\text{відр}} = 247\,000 \cdot 3,48 = 859\,560,00 \text{ грн.}$$

Величину доплат взяли рівній 20% від відрядного фонду:

$$Д = 0,2 \cdot 859\,560,00 = 171\,912,00 \text{ грн.}$$

Основний фонд заробітної плати обчислюємо за формулою:

$$Z_{\text{осн}} = Z_{\text{відр}} + Д = 859\,560,00 + 171\,912,00 = 1\,031\,472,00 \text{ грн.} \quad (3.10)$$

Основний фонд заробітної плати в перерахунку на 1 кг продукту розраховуємо за формулою:

$$Z_{\text{осн пр.}} = (Z_{\text{осн}} / 247) / 1000 = (1\,031\,472,00 / 247) / 1000 = 4,17 \text{ грн.}$$

Додаткова заробітна плата. До додаткової заробітної плати відносяться виплати за відпрацьований час: чергові і додаткові відпустки, виконання державних і громадських обов'язків.

Додаткова заробітна плата становить 10% від основного фонду:

$$Z_{\text{дод}} = 0,1 \cdot 1\,031\,472,00 = 103\,147,20 \text{ грн.}$$

Загальний фонд заробітної плати розраховуємо за формулою:

$$Z_{\text{заг}} = Z_{\text{осн}} + Z_{\text{дод}} = 1\,031\,472,00 + 103\,147,20 = 1\,134\,619,20 \text{ грн.,} \quad (3.11)$$

Загальний фонд заробітної плати в перерахунку на 1 кг кисломолочного продукту розраховуємо за формулою:

$$Z_{\text{заг ін.}} = (Z_{\text{заг}} / Д) / О = (1\,134\,619,20 / 247) / 1000 = 4,59 \text{ грн.}$$

Відрахування на соціальні потреби. Складають 22% від загального фонду заробітної плати.

Загальні відрахування ($C_{\text{соц}}$) розраховуються за формулою:

$$Z_{\text{соц}} = Z_{\text{заг пр.}} \cdot 0,22 = 4,59 \cdot 0,22 = 1,0098 \text{ грн.} \quad (3.12)$$

Інші і прямі витрати. Відносяться витрати на використання засобів телефонного зв'язку, інші транспортні витрати, втрати від браку, оплата простоїв тощо. Інші і прямі витрати складають 80% від основної заробітної плати (на 1 кг продукту) і розраховуються за формулою:

$$Z_{\text{пр}} = 0,8 \cdot Z_{\text{осн}} = 0,8 \cdot 4,17 = 3,33 \text{ грн,} \quad (3.13)$$

де $Z_{\text{осн}}$ - основна заробітна плата (на 1 кг продукту), грн.

Накладні витрати. До них відносяться витрати на управління і господарське обслуговування, вони становлять 125% від основної заробітної плати. Всі накладні витрати ($C_{\text{н}}$) розраховуються за формулою:

$$Z_{\text{н}} = Z_{\text{осн}} \cdot 1,25 = 4,17 \cdot 1,25 = 5,21 \text{ грн.} \quad (3.14)$$

Калькуляція виробничої собівартості витрат на виробництво 1 кг кисломолочного продукту представлена в (табл. 3.6)

Таблиця 3.6

Калькуляція виробничої собівартості

Найменування	функціональний продукт	традиційний продукт
матеріали і транспортно-заготівельні витрати	46,27	19,94
Спеціальне обладнання	0,42	-
Загальний фонд заробітної плати	4,59	4,59
Відрахування на соціальні потреби	1,37	1,37
Інші витрати та прямі витрати	3,33	3,33
Накладні витрати	5,21	5,21
Разом на 1 кг продукту	61,19	34,44

Виробничу собівартість продукції розраховували за формулою:

$$Z_{\text{вир}} = C_{\text{м}} + C_{\text{с.ам.}} + Z_{\text{заг}} + C_{\text{соц}} + Z_{\text{ін}} + Z_{\text{н}} \quad (3.15)$$

$$Z_{\text{вир (ФП)}} = 46,27 + 0,42 + 4,59 + 1,37 + 3,33 + 5,21 = 61,19 \text{ грн.}$$

$$Z_{\text{вир (ТП)}} = 19,94 + 4,59 + 1,37 + 3,33 + 5,21 = 34,44 \text{ грн.}$$

Комерційні витрати, або витрати на рекламу приймаємо в розмірі 10% від виробничої собівартості 1 кг продукту:

Витрати на 1 гривну функціонального і традиційного продукту

$$Z_{\text{ком}} = 0,1 \cdot C_{\text{вир}} \quad (3.16)$$

$$Z_{\text{ком (ФП)}} = 0,1 \cdot 61,19 = 6,11 \text{ грн.}$$

$$Z_{\text{ком (ТП)}} = 0,1 \cdot 34,44 = 3,44 \text{ грн.}$$

Повна собівартість функціонального і традиційного продуктів визначалася за формулою:

$$З_{\text{повн}} = З_{\text{вир}} + С_{\text{ком}} \quad (3.17)$$

$$З_{\text{повн (ФП)}} = 61,19 + 6,11 = 67,30 \text{ грн.}$$

$$З_{\text{повн (ТП)}} = 34,44 + 3,44 = 37,88 \text{ грн.}$$

Витрати на 1 гривну функціонального і традиційного продукту визначимо за формулою:

$$З = С_{\text{повн}} / Ц, \quad (3.18)$$

де Ц - ціна за 1 кг продукту, грн.

$$З_{\text{(ФП)}} = С_{\text{повн}} / Ц = 67,30 / 99,30 = 0,67 \text{ грн.}$$

$$З_{\text{(ТП)}} = С_{\text{повн}} / Ц = 37,88 / 62,70 = 0,60 \text{ грн.}$$

При розрахунку ціни для кисломолочних продуктів ми приймали середню ринкову ціну продукту, а податок на додану вартість становить 20% від доданої вартості продукту.

Прибуток від реалізації 1 кг кисломолочного продукту визначали по формулі:

$$П = Ц - С_{\text{повн}} \quad (3.19)$$

$$П_{\text{(ФП)}} = Ц - С_{\text{повн}} = 74,84 - 67,30 = 7,54 \text{ грн.}$$

$$П_{\text{(ТП)}} = Ц - С_{\text{повн}} = 42,70 - 37,88 = 4,82 \text{ грн.}$$

Рівень рентабельності виробництва 1 кг кисломолочного продукту визначали за формулою:

$$Р = (П / С_{\text{повн}}) \cdot 100\% \quad (3.20)$$

$$Р_{\text{(ФП)}} = (П / С_{\text{повн}}) \cdot 100\% = (7,54 / 67,30) \cdot 100 = 11,2\%$$

$$Р_{\text{(ТП)}} = (П / С_{\text{повн}}) \cdot 100\% = (4,82 / 37,88) \cdot 100 = 12,72\%$$

Зведемо отримані дані до табл.3.7.

Фінансування виробництва функціонального продукту необхідно на етапі впровадження технології і виведення продукту на ринок споживача за такими статтями: закупівля сировини, основних і допоміжних матеріалів та спецобладнання; транспортні витрати; підготовка технічної документації та навчання персоналу; інші цехові витрати; витрати на рекламно-комерційну

діяльність.

Щодо рекламної діяльності необхідно організувати інформаційну компанію щодо ознайомлення споживачів з корисними властивостями даного продукту за допомогою стендів, буклетів, інформації на упакованні, провести безкоштовні дегустації у великих супермаркетах.

Таблиця 3.7

**Економічна ефективність виробництва функціонального
кисломолочного продукту**

Найменування показника	Традиційний продукт	Функціональний Продукт
Річний обсяг виробництва, кг	247 000	247 000
Повна собівартість 1 кг продукту, грн	37,88	67,30
Витрати на 1 кг продукту, грн	0,887	0,899
Прибуток від реалізації 1 кг продукту, грн	4,82	7,54
Рівень рентабельності,%	12,72	11,2
Чистий дохід, грн	971451	1640327

Рівень рентабельності виробництва 1 кг функціонального продукту склав 11,22%; прибуток, отриманий від реалізації 1 кг функціонального продукту з фітокомпонентами і сиропом лактулози, склав на 7,54 гривні, а в перерахунку на виробництво 1000 кг продукту в день, прибуток склав - 7540 грн, перевищивши прибуток традиційного продукту в 1,5 рази. Показник рентабельності традиційного продукту перевищує функціональний, внаслідок знижених витрат за матеріалами і транспортно-заготівельних витрат і відсутності необхідності закупівлі спеціального обладнання.

Отже, впровадження у виробництво інноваційного продукту, зокрема молока з лактулозою дозволить підвищити конкурентоспроможність підприємства за рахунок розширення асортименту, збільшення частки ринку, поліпшення лояльності споживачів за рахунок виробництва продукції для здорового харчування. Рентабельність 11,2% виробництва функціонального кисломолочного продукту дозволить виділяти достатні кошти на рекламно-комерційну діяльність, а також окупити витрати на впровадження технології.

ВИСНОВКИ

Отже, за результатами проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки.

Основними відмітними рисами інноваційного розвитку будуть, по-перше, цілеспрямований не випадковий характер реалізації, по-друге, завершеність результатів, практична застосовність нововведень і, по-третє, присутність новизни отриманих результатів, що виявляється в їх якісній відмінності від аналогів, які вже існували раніше.

Підприємства, які формують стратегічну поведінку на основі інноваційного підходу, де головною метою є освоєння нових технологій, виробництво нових товарів і послуг, мають можливість домогтися на ринку лідерського положення, зберегти високі темпи розвитку, знизити рівень витрат, досягти високого рівня прибутку. Ефект, отриманий від впровадження інновацій, підвищує ефективність діяльності підприємства та суттєво зміцнює його конкурентні переваги на внутрішньому і світовому ринках. В даний час саме інноваційна діяльність є вирішальним фактором в конкурентній боротьбі, що забезпечує умови для стійкого довгострокового розвитку.

На сьогоднішній день не існує ідеальної методики комплексного оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Найбільш прийнятним є метод SWOT-аналізу та оцінка фінансово – економічної діяльності, адже прибуткове, ліквідне та платоспроможне підприємство з високими показниками ділової активності вже є конкурентоспроможним і, відповідно, має можливість конкурувати з іншими підприємствами. А SWOT-аналіз дозволить визначити сильні та слабкі сторони та можливості розвитку підприємства.

В останні роки зменшується виробництво молочних продуктів, що пов'язано зі зменшенням обсягу виробництва молока у сільському господарстві країни. На експорт до ЄС для України встановлено жорсткі

квоти, проти експорт виконується тільки за позицією «молоко питне». Ціна української молочки на 16% нижча за світову. Ключовими країнами для збуту української молочної продукції стали Польща, Білорусь, Лівія, Молдова і Грузія, які в загальній сумі забезпечили близько 70% всіх поставок (по обсягу). Серед інших покупців варто відзначити Марокко, Туреччину, Єгипет і Нідерланди. Нині 85% ринку згущеного молока в Україні займають п'ять компаній, які і постачають дану продукцію на експорт.

Предметом діяльності підприємства «Куп'янський МКК» є виробництво молочно – консервної продукції, зокрема згущеного молока з цукром, за виробництвом якого підприємство займає 12% національного ринку. У 2019 році підприємство експортувало 14,5% виробленої продукції. У обсягу виробництва на кінець 2019 року сухі молочні продукти мали частку 36%, продукція з незбираного молока – 31%, згущені молочні консерви -22% та мало вершкове 11%. За 2017-2019 роки підприємство «Куп'янський МКК» збільшив обсяг реалізації продукції. Підприємство «Куп'янський МКК» має нестабільний фінансовий стан, показники абсолютної ліквідності менше нормативних, в той же час, поточна та загальна ліквідність перевищує нормативи. За аналізований період значно зменшився обсяг власного оборотного капіталу, проте поліпшилась діяльна активність підприємства, так тривалість операційного циклу зменшилась на 15 днів і склала 34 дні на кінець 2019 року.

У 2018 році підприємство отримало значну суму чистого збитку, що вплинуло на ефективність діяльності та конкурентоспроможність підприємства. В той же час у 2019 році отримано значну суму чистого прибутку у сумі 21,1 млн.грн. Підприємство постійно оновлює асортимент продукції, проте має суттєві проблеми з підробкою продукції, що має значний вплив на зниження конкурентоспроможності підприємства.

Напрями інноваційного розвитку для поліпшення конкурентоспроможності підприємства «Куп'янський МКК» повинні сприяти максимальному використанню людського капіталу та забезпечувати

підвищення ефективності економічної діяльності підприємства, тому, основними шляхами є розширення асортименту продукції з використанням інноваційних технологій, збільшення обсягу реалізації а відповідно і конкурентоспроможності. переорієнтація на інші ринки збуту.

Шляхами вдосконалення інноваційного розвитку підприємства «Куп'янський МКК» є розширення асортименту молочної продукції, зокрема за рахунок виробництва молока з лактулозою, яка є необхідною добавкою до здорового харчування, адже молочну продукцію з лактулозою виготовляє в Україні тільки ТМ «Злагода» та ТМ «Лактонія».

Молоко з лактулозою це унікальний продукт для підтримки здоров'я і імунітету людини. Лактулоза має яскраво виражені пребіотичні властивості, тобто вона стимулює зростання і активність корисної мікрофлори кишечника, тим самим надаючи благотворний ефект на роботу травної системи і організму людини в цілому.

Впровадження у виробництво інноваційного продукту, зокрема молока з лактулозою дозволить підвищити конкурентоспроможність підприємства за рахунок розширення асортименту, збільшення частки ринку, поліпшення лояльності споживачів за рахунок виробництва продукції для здорового харчування. Рентабельність 11,2% виробництва функціонального кисломолочного продукту дозволить виділяти достатні кошти на рекламно-комерційну діяльність, а також окупити витрати на впровадження технології.

Таким чином, поставлена мета дослідження досягнута, завдання виконано, проте з врахування активного розвитку технологій харчового виробництва питання використання інновацій для підвищення конкурентоспроможності харчових підприємств потребує подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Л.М., Корж М.В., Чуб І.В. Управління конкурентоспроможністю промислового підприємства: монографія. Київ; Рівне: НУВГП, 2017. 120 с.
2. Бачевський Б.Є. Потенціал підприємства: монографія. Луганськ: Ноулідж, 2013. 733 с.
3. Гнедков А.В., Шиков М.М. Управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах глобалізації міжнародних інноваційно-інвестиційних процесів: монографія. Лисичанськ: ДонДТУ, 2015. 128 с.
4. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: навчал. посібник. 2-ге вид., перероб. і доповн. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда. К.: Знання Прес, 2014. 424 с.
5. Зянько В.В., Єпіфанова І.Ю., Зянько В.В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2015. 171 с.
6. Калініна О.М., Скачкова І.А., Кононенко А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. Харків: ХАІ, 2018. 127 с.
7. Калінеску Т.В., Кирилов О.Д., Фоменко А.О. Оцінювання гнучкості інноваційного розвитку підприємств та виробничого персоналу: монографія. Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. 314 с.
8. Капелюшна А.А., Панченко М.О. Формування концепції управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 4(3). С. 13-15.
9. Кириченко О.М., Мігдальський А.В. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. №2 URL:<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5428>
10. Коваль Н. В. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та структура: монографія. Білоцерківський НАУ, 2012. 318 с.

11. Ковчуга Л. І. Про взаємообумовленість конкуренції, інновацій та конкурентоспроможності підприємств. *Екон. вісн. Донбасу*. 2018. № 2. С. 124-133.

12. Конкурентоспроможність підприємства: управління, оцінка, стратегія: колективна монографія / за ред. В.А. Павлової. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет економіки та права імені Альфреда Нобеля, 2011. 352 с.

13. Корнеев А. Живая еда. Правила питания для тех, кто хочет жить дольше 80 лет и не болеть /; сост. О. В. Завязкин. Киев : Кристалл бук, 2015. 287 с.

14. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. 483 с.

15. Мальчик М.В. Рефлексивне управління конкурентоспроможністю промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Донецьк, 2011. 385 с.

16. Мандич О.В., Науменко І.В. Механізми управління конкурентоспроможністю підприємств: маркетингова складова. *Техн. сервіс агропром., ліс. та трансп. комплексів*. 2016. № 6. С. 204-209.

17. Маркетингове стратегічне управління конкурентоспроможністю на мікро-, мезо- і макрорівнях: колект. Монографія. І. В. Тараненко та ін. Дніпро: Ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2017. 281 с.

18. Мельник Т.М., Іксарова Н.О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 455 с.

19. Михайленко О.В., Муравська І.О. Управління конкурентоспроможністю підприємства. *Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво*. 2018. № 2. С. 54-59.

20. М'ячин В.Г. Наукові засади формування інноваційного розвитку промислових підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2019. 352 с.

21. Павлова В.А., Татарінов В.В., Жукова А.Г. Інноваційний розвиток підприємства: організація, оцінка потенціалу, ефективність: монографія. Д.: [б. в.], 2013. 199 с.
22. Пилипенко А.А., Фартушняк О.В., Пасічник І.Ю. Конкурентоспроможність продукції промислового підприємства: організація управління та маркетингове забезпечення : монографія. Харків: Лібуркіна Л. М., 2017. 275 с.
23. Прудніков В.Ф., Куцинська М.В. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2018. 179 с.
24. Савенко К.С. Оцінка економічної ефективності інноваційної діяльності на промислових підприємствах : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 179 с.
25. Стойко О.Я., Дема Д. І. Фінанси: навч. посіб. / за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта. 2014. 432 с.
26. Стратегічне управління конкурентоспроможністю: системний метод та екзистенціальна експозиція: монографія. Мошак С. М. та ін. Мукачево: Карпатська вежа, 2017. 238 с.
27. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. /К.: КНЕУ, 2013. 554 с.
28. Тімофєєв В.О., Лещенко О.В. Модель оперативної оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Фін. - кредит. діяльність: проблеми теорії та практики*: зб. наук. пр. 2016. Вип. 1. С. 96-105.
29. Тищенко Т.І. Використання інноваційного потенціалу промислового підприємства: монографія. Павлоград: ІМА-прес, 2017. 166 с.
30. Управління економічними процесами та інноваційний розвиток промислових підприємств в умовах динамічних змін зовнішнього середовища: кол. монографія / Шарко М. В. та ін.; за заг. ред. Шарко М. В. Херсон: Вишемирський В. С., 2017. 264 с.
31. Управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах: колект. Монографія. Шарко М. В. та ін. Херсон: Вишемирський В. С.,

2016. 177 с.

32. Федулова І.В., Кундєєва Г.О. Інноваційний потенціал підприємства: монографія. К.: Медінформ, 2010. 346 с.

33. Фінансове забезпечення розвитку підприємства: монографія / І.О. Бланк, Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва та ін]; за ред. І.О. Бланк. К.: Київ нац. Торг.-екон. Ун-т, 2011. 344 с.

34. Функціональні стратегії інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія / Стадник В. В. та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. В. Стадник. Хмельницький : ХНУ, 2016. 446 с.

35. Шипуліна Ю. С. Управління формуванням інноваційної культури промислових підприємств: монографія. Суми: Триторія, 2017. 431 с.

36. Шиян Н. І. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 234 с.

37. Череп А. В., Краснокутська Ю. М. Розвиток стратегій промислових підприємств на основі інноваційного спрямування: монографія. Запоріжжя : ЛПС, 2014. 259 с.

38. Череп А.В., Кушнір С.О. Напрями забезпечення ефективності управління інвестиційною діяльністю в інноваційний розвиток підприємств машинобудування: монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 211 с.

39. Череп О.Г. Теоретико-методологічні аспекти розвитку стратегії формування економічного механізму інноваційної діяльності підприємств машинобудування: монографія. Запоріжжя; Тернопіль: Паляниця В. А. [вид.], 2017. 535 с.

40. Ястремська О.М., Демченко Г.В. Активізація інноваційної діяльності підприємств: монографія. Харків: Лібуркіна Л. М. [вид.], 2018. 229 с.

41. Яценко М.С., Беспала О.А. Інноваційний потенціал підприємства як фактор розвитку виробництва та підвищення його конкурентоспроможності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 1(3). С. 38-42.

42. Асоціація виробників молока URL:<http://avm-ua.org/uk/post/section/>

novini-rinku.

43. Аналітика ринку молока. URL: <http://milkua.info/ru/post/section/analysis-of-the-milk-market>.

44. Державна служба статистики України URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.

45. ПрАТ «Куп'янський молочно-консервний комбінат». URL:<http://kmk.ua/ua/company/>.

46. Фаворит успеха: Итоговые результаты голосования по интегральной оценке в категории Молочная продукция / Сгущённое молоко URL: <https://favor.com.ua/ru/vote/products/condensed-milk/?results>

47. Украина: растёт производство сгущенного молока URL: <https://infagro.com.ua/ukraina-rastet-proizvodstvo-sgushhennogo-moloka/>

48. ТМ «Злагода» URL:<https://zlagoda.dp.ua/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Код за ЄДРПОУ емітента: 00418142
 ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
 Повне найменування емітента: «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»
 Дата, на яку складено інформацію: 31.12.2019

Річна фінансова звітність емітента

			КОДИ
		Дата (рік, місяць, число)	2020 01 01
Підприємство	ПАТ «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»	за ЄДРПОУ	00418142
Територія		за КОАТУУ	6310700000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.51	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	530		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	63702 Харківська область м. Куп'янськ вул. Ломоносова, буд. 26, т.(05742)5-31-16		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	1363	995	
первісна вартість	1001	3053	2982	
накопичена амортизація	1002	1690	1987	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	18407	18219	
Основні засоби:	1010	123365	138822	
Первісна вартість	1011	258866	291172	
Знос	1012	135501	152350	
Інвестиційна нерухомість:	1015	--	--	
первісна вартість	1016	--	--	
Знос	1017	--	--	
Довгострокові біологічні активи:	1020	--	--	
первісна вартість	1021	--	--	
накопичена амортизація	1022	--	--	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1502	1502	
інші фінансові інвестиції	1035	2504	2504	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2	468	
Відстрочені податкові активи	1045	--	--	
Гудвіл	1050	--	--	

Відстрочені аквізиційні витрати	1060	--	--	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	--	--	
Інші необоротні активи	1090	--	--	
Усього за розділом I	1095	147143	162510	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	87529	68599	
Виробничі запаси	1101	34272	30520	
Незавершене виробництво	1102	7078	5839	
Готова продукція	1103	46179	32240	
Товари	1104	--	--	
Поточні біологічні активи	1110	--	--	
Депозити перестраховання	1115	--	--	
Векселі одержані	1120	--	--	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24282	14096	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	--	--	
з бюджетом	1135	2007	3092	
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--	
з нарахованих доходів	1140	--	--	
із внутрішніх розрахунків	1145	--	--	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8405	7127	
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1608	3352	
Готівка	1166	3	4	
Рахунки в банках	1167	1605	3348	
Витрати майбутніх періодів	1170	91	112	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	--	--	
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	--	--	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	--	--	
інших страхових резервах	1184	--	--	
Інші оборотні активи	1190	1551	56	
Усього за розділом II	1195	125473	96434	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	--	--	
Баланс	1300	272616	258944	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9314	9314	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	--	--	
Капітал у дооцінках	1405	3831	3773	
Додатковий капітал	1410	25731	25715	
Накопичені курсові різниці	1412	--	--	
Резервний капітал	1415	2034	2034	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	83464	104691	

Неоплачений капітал	1425	--	--	
Вилучений капітал	1430	--	--	
Інші резерви	1435	--	--	
Усього за розділом I	1495	124374	145527	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--	
Пенсійні зобов'язання	1505	--	--	
Довгострокові кредити банків	1510	30078	14510	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	--	4890	
Довгострокові забезпечення	1520	--	--	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	--	--	
Цільове фінансування	1525	--	--	
Благодійна допомога	1526	--	--	
Страхові резерви, у тому числі:	1530	--	--	
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	--	--	
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	--	--	
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	--	--	
Ін. страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	--	--	
Інвестиційні контракти;	1535	--	--	
Призовий фонд	1540	--	--	
Резерв на виплату джек-поту	1545	--	--	
Усього за розділом II	1595	30078	19400	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	21000	18000	
Векселі видані	1605	--	--	
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	21060	17862	
за товари, роботи, послуги	1615	70980	52168	
за розрахунками з бюджетом	1620	816	3038	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	19	2284	
за розрахунками зі страхування	1625	464	439	
за розрахунками з оплати праці	1630	2228	2086	
за одержаними авансами	1635	--	--	
за розрахунками з учасниками	1640	--	--	
із внутрішніх розрахунків	1645	--	--	
за страховою діяльністю	1650	--	--	
Поточні забезпечення	1660	--	--	
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	--	--	
Інші поточні зобов'язання	1690	1616	424	
Усього за розділом III	1695	118164	94017	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	--	--	
Баланс	1900	272616	258944	
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності			
Керівник	Радченко О.О.			
Головний бухгалтер	Потапова І.П.			

Продовження додатку А

		КОДИ	
	Дата(рік, місяць, число)		2020 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»	за ЄДРПОУ	00418142
	(найменування)		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	986737	922901
Чисті зароблені страхові премії	2010	--	--
Премії підписані, валова сума	2011	--	--
Премії, передані у перестраховання	2012	--	--
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	--	--
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	--	--
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(908744)	(868060)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	--	--
Валовий: прибуток	2090	77993	548441
Валовий: збиток	2095	(--)	(--)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	--	--
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	--	--
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	--	--
Інші операційні доходи	2120	25090	27817
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	--	--
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	--	--
Адміністративні витрати	2130	(38069)	(39857)
Витрати на збут	2150	(15759)	(18246)
Інші операційні витрати	2180	(20411)	(26281)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	--	--
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	--	--
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	28844	--
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(--)	(1726)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
Керівник	Радченко О.О.		
Головний бухгалтер	Потапова І.П.		

Інші фінансові доходи	2220	930	--
Інші доходи	2240	2148	3429
Дохід від благодійної допомоги	2241	--	--
Фінансові витрати	2250	(6600)	(7157)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(266)	(465)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	--	--
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	25056	--
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(--)	(5919)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3831	--
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	21225	--
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(--)	(5919)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	171
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	-72	21
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-72	192
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-72	192
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	21153	-5727
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	827125	815059
Витрати на оплату праці	2505	70515	60553
Відрахування на соціальні заходи	2510	13623	11640
Амортизація	2515	18148	18356
Інші операційні витрати	2520	37479	47470
Разом	2550	966890	953078
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
Керівник	Радченко О.О.		
Головний бухгалтер	Потапова І.П.		

Продовження додатку А

		КОДИ			
		Дата(рік, місяць, число)		2020 01 01	
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»	за ЄДРПОУ		00418142	

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2019 рік

Стаття	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1149844	1083550
Повернення податків і зборів	3005	--	--
у тому числі податку на додану вартість	3006	--	--
Цільового фінансування	3010	627	--
Інші надходження	3095	502	823
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1050909)	(968534)
Праці	3105	(57595)	(48125)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(13753)	(11594)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(17777)	(14283)
Інші витрачання	3190	(5014)	(3174)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	34907	32576
II. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	--	--
необоротних активів	3205	761	640
Надходження від отриманих:			
Відсотків	3215	--	--
Дивідендів	3220	--	--
Надходження від деривативів	3225	--	--
Інші надходження	3250	--	--
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(--)	(--)
необоротних активів	3260	(17767)	(16839)
Виплати за деривативами	3270	(--)	(--)
Інші платежі	3290	(--)	(--)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-17226	-16199

III. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	--	--
Отримання позик	3305	26909	27837
Інші надходження	3340	45500	--
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(--)	(--)
Погашення позик	3350	40286	39522
Сплату дивідендів	3355	(--)	(--)
Інші платежі	3390	(40000)	(--)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-15937	-18842
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1744	-2465
Залишок коштів на початок року	3405	1608	4073
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	--	--
Залишок коштів на кінець року	3415	3352	1608
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
Керівник	Радченко О.О.		
Головний бухгалтер	Потапова І.П.		

Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	--	--	--	--	--	--	--	--
Відрахування до резервного капіталу	4210	--	--	--	--	--	--	--	--
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	--	--	--	--	--	--	--	--
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	--	--	--	--	--	--	--	--
Внески учасників:	4240	--	--	--	--	--	--	--	--
Внески до капіталу									
Погашення заборгованості з капіталу	4245	--	--	--	--	--	--	--	--
Вилучення капіталу:	4260	--	--	--	--	--	--	--	--
Викуп акцій (часток)									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	--	--	--	--	--	--	--	--
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	--	--	--	--	--	--	--	--
Вилучення частки в капіталі	4275	--	--	--	--	--	--	--	--
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	--	--	--	--	--	--	--	--
Інші зміни в капіталі	4290	--	-2	--	--	-2	--	--	--
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	--	--	--	--	--	--	--	--
Разом змін у капіталі	4295	--	-58	-16	--	21227	--	--	21153
Залишок на кінець року	4300	9314	3773	25715	2034	104691	--	--	145527
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності								
Керівник	Радченрко О.О.								
Головний бухгалтер	Потапенко І. П.								

Додаток Б

Код за ЄДРПОУ емітента: 00418142
 Повне найменування емітента: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
 «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»
 Дата, на яку складено інформацію: 31.12.2018

Річна фінансова звітність емітента

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
			2018 01 01
Підприємство	ПАТ «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»	за ЄДРПОУ	00418142
Територія		за КОАТУУ	6310700000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.51	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	530		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	63702 Харківська область м. Куп'янськ вул. Ломоносова, буд. 26, т.(05742)5-31-16		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	1951	1768	
первісна вартість	1001	3389	3018	
накопичена амортизація	1002	1438	1250	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	39594	8354	
Основні засоби:	1010	100215	129800	
Первісна вартість	1011	201453	247600	
Знос	1012	101238	117800	
Інвестиційна нерухомість:	1015	--	--	
первісна вартість	1016	--	--	
Знос	1017	--	--	
Довгострокові біологічні активи:	1020	--	--	
первісна вартість	1021	--	--	
накопичена амортизація	1022	--	--	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1502	1502	
інші фінансові інвестиції	1035	2504	2504	

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	164	100	
Відстрочені податкові активи	1045	--	--	
Гудвіл	1050	--	--	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	--	--	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	--	--	
Інші необоротні активи	1090	--	--	
Усього за розділом I	1095	145930	144028	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	62940	84124	
Виробничі запаси	1101	33375	34563	
Незавершене виробництво	1102	3611	4790	
Готова продукція	1103	25954	44771	
Товари	1104	--	--	
Поточні біологічні активи	1110	--	--	
Депозити перестраховання	1115	--	--	
Векселі одержані	1120	--	--	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22879	29660	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	--	--	
з бюджетом	1135	6456	2351	

у тому числі з податку на прибуток з нарахованих доходів	1136	447	--	
із внутрішніх розрахунків	1140	--	--	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1145	--	--	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8686	8522	
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1499	4073	
Готівка	1166	6	5	
Рахунки в банках	1167	1493	4068	
Витрати майбутніх періодів	1170	72	61	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	--	--	
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	--	--	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	--	--	
інших страхових резервах	1184	--	--	
Інші оборотні активи	1190	1038	1726	
Усього за розділом II	1195	103570	130517	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	--	--	
Баланс	1300	249500	274545	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9314	9314	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	--	--	
Капітал у дооцінках	1405	4170	3727	
Додатковий капітал	1410	25652	25652	
Накопичені курсові різниці	1412	--	--	
Резервний капітал	1415	2034	2034	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	83643	89758	
Неоплачений капітал	1425	--	--	
Вилучений капітал	1430	--	--	
Інші резерви	1435	--	--	
Усього за розділом I	1495	124813	130485	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--	
Пенсійні зобов'язання	1505	--	--	
Довгострокові кредити банків	1510	53568	46976	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	--	--	
Довгострокові забезпечення	1520	--	--	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	--	--	
Цільове фінансування	1525	--	--	
Благодійна допомога	1526	--	--	
Страхові резерви, у тому числі:	1530	--	--	
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	--	--	
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	--	--	
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	--	--	
Ін. страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	--	--	
Інвестиційні контракти;	1535	--	--	
Призовий фонд	1540	--	--	
Резерв на виплату джек-поту	1545	--	--	
Усього за розділом II	1595	53568	46976	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	21000	21000	
Векселі видані	1605	--	--	
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	13594	19331	
за товари, роботи, послуги	1615	33568	52415	
за розрахунками з бюджетом	1620	536	757	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	--	138	
за розрахунками зі страхування	1625	219	302	
за розрахунками з оплати праці	1630	1172	1585	
за одержаними авансами	1635	--	--	

за розрахунками з учасниками	1640	--	--	
із внутрішніх розрахунків	1645	--	--	
за страховою діяльністю	1650	--	--	
Поточні забезпечення	1660	--	--	
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	--	--	
Інші поточні зобов'язання	1690	1030	1694	
Усього за розділом III	1695	71119	97084	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	--	--	
Баланс	1900	249500	274545	
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності			
Керівник	Радченко О.О.			
Головний бухгалтер	Потапова І.П.			

Продовження додатку Б

		КОДИ	
	Дата(рік, місяць, число)		2018 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ» (найменування)	за ЄДРПОУ	00418142

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	921733	743769
Чисті зароблені страхові премії	2010	--	--
Премії підписані, валова сума	2011	--	--
Премії, передані у перестраховання	2012	--	--
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	--	--
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	--	--
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(843290)	(681633)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	--	--
Валовий: прибуток	2090	78443	62136
Валовий: збиток	2095	(--)	(--)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	--	--
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	--	--
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	--	--
Інші операційні доходи	2120	20867	22962
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	--	--
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	--	--
Адміністративні витрати	2130	(36593)	(29168)
Витрати на збут	2150	(11971)	(7154)
Інші операційні витрати	2180	(35775)	(27208)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	--	--
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	--	--
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	14971	21568
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
Керівник	Радченко О.О.		
Головний бухгалтер	Потапова І.П.		

Інші фінансові доходи	2220	--	--
Інші доходи	2240	1895	1790
Дохід від благодійної допомоги	2241	--	--
Фінансові витрати	2250	(8794)	(8597)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(522)	(319)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	--	--
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	7550	14442
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1444	-2102
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6106	12340
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(--)	(--)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	243	183
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	-677	629
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-434	812
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-434	812
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5672	13152
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	807295	631140
Витрати на оплату праці	2505	50366	38738
Відрахування на соціальні заходи	2510	9514	7280
Амортизація	2515	16649	12272
Інші операційні витрати	2520	62518	58828
Разом	2550	946342	748258
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
Керівник	Радченко О.О.		
Головний бухгалтер	Потапова І.П.		

Продовження додатку Б

		КОДИ			
		Дата(рік, місяць, число)		2018 01 01	
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КУП'ЯНСЬКИЙ МОЛОЧНОКОНСЕРВНИЙ КОМБІНАТ»	за ЄДРПОУ		00418142	

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2017 рік

Стаття	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1072855	901661
Повернення податків і зборів	3005	--	--
у тому числі податку на додану вартість	3006	--	--
Цільового фінансування	3010	--	--
Інші надходження	3095	2342	627
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(998785)	(828975)
Праці	3105	(40088)	(30907)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(9458)	(7146)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(12629)	(26543)
Інші витрачання	3190	(2339)	(3259)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	25107	20039
II. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	--	--
необоротних активів	3205	56	84
Надходження від отриманих:			
Відсотків	3215	--	--
Дивідендів	3220	--	--
Надходження від деривативів	3225	--	--
Інші надходження	3250	--	--
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(--)	(--)
необоротних активів	3260	(12939)	(40979)
Виплати за деривативами	3270	(--)	(--)
Інші платежі	3290	(--)	(--)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-12883	-40895

III. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	--	--
Отримання позик	3305	34579	57563
Інші надходження	3340	--	--
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(--)	(--)
Погашення позик	3350	35435	32631
Сплату дивідендів	3355	(--)	(--)
Інші платежі	3390	(--)	(945)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-9650	15390
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	2574	-5466
Залишок коштів на початок року	3405	1499	6965
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	--	--
Залишок коштів на кінець року	3415	4073	1499
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
Керівник	Радченко О.О.		
Головний бухгалтер	Потапова І.П.		

Виплати власникам (дивіденди)									
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	--	--	--	--	--	--	--	--
Відрахування до резервного капіталу	4210	--	--	--	--	--	--	--	--
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	--	--	--	--	--	--	--	--
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	--	--	--	--	--	--	--	--
Внески учасників:	4240	--	--	--	--	--	--	--	--
Внески до капіталу									
Погашення заборгованості з капіталу	4245	--	--	--	--	--	--	--	--
Вилучення капіталу:	4260	--	--	--	--	--	--	--	--
Викуп акцій (часток)									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	--	--	--	--	--	--	--	--
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	--	--	--	--	--	--	--	--
Вилучення частки в капіталі	4275	--	--	--	--	--	--	--	--
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	--	--	--	--	--	--	--	--
Інші зміни в капіталі	4290	--	-9	--	--	9	--	--	--
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	--	--	--	--	--	--	--	--
Разом змін у капіталі	4295	--	-443	--	--	61115	--	--	5672
Залишок на кінець року	4300	9314	3727	25652	2034	89758	--	--	130485
Примітки	Примітки до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності								
Керівник	Радченрко О.О.								
Головний бухгалтер	Потапенко І. П.								

Організаційна структура ПрАТ «Куп'янський молочно консервний комбінат»

